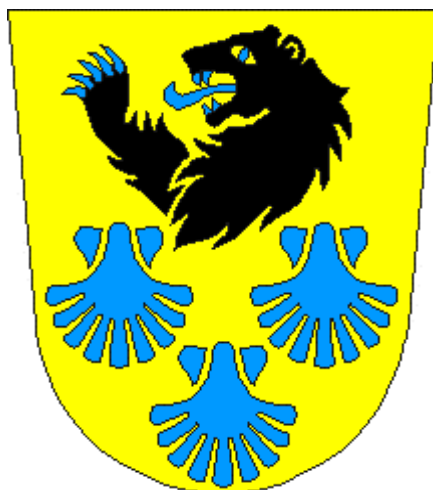

Halinga Vallavolikogu määruse
„Halinga valla arengukava aastani 2018 (2026) vastuvõtmine“

HALINGA VALLA ARENGUKAVA AASTANI 2018 (2026)

1. EESSÕNA	4
2. ÜLDISELOOMUSTUS	5
2.1. AJALOOLINE KUJUNEMINE	5
2.2. ASUKOHT JA TERRITOOORIUMI JAGUNEMINE	5
2.3. RAHVASTIK	6
2.4. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS	8
2.5. LOODUSKESKKOND JA -VARAD	10
2.6. TURVALISUS	11
3. VALLA SOTSIAALMAJANDUSLIK ANALÜÜS	12
3.1. VALLA JUHTIMINE	12
3.2. HALDUSTERRITORIAALNE KORRALDUS	14
3.3. MAJANDUS	15
3.3.1. Teed, transport ja side	15
3.3.2. Vesi ja kanalisatsioon	16
3.3.3. Energeetikamajandus	17
3.3.4. Jäätmemajandus	17
3.3.5. Valla kinnisvara	18
3.3.6. Turism	20
3.4. KULTUUR JA SPORT	22
3.4.1. Kultuuri- ja spordiasutused	23
3.4.2. Vabaõhuhüüritused	23
3.4.3. Kultuurimälestised	23
3.4.4. Seltsitegevus ja külaliikumine	25
3.4.5. Spordihood ja - rajatised	29
3.4.6. Spordiüritused	30
3.5. HARIDUS JA NOORSOOTOÖ	31
3.5.1. Alusharidus	31
3.5.2. Üldharidus	31
3.5.3. Huviharidus	34
3.5.4. Noorsootöö	35
3.6. TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE	36
3.6.1. Tervishoid	36
3.6.2. Tervishoiu- ja hoolekandeasutused	37
3.6.3. Sotsiaalhoolekanne	37
4. EELARVESTRAATEEGIA	40
4.1. MAKROMAJANDUSLIK KESKKOND JA EELDUSED	42
4.2. PÕHITEGEVUSE TULUDE JA KULUDE PROGNOOS	43
4.2.1. Tulubaasi prognoos	43
4.2.2. Kulude prognoos	47
4.3. INVESTEERIMISTEGEVUS	50
4.3.1. Investeeringustegevus aastatel 2014-2018	50
4.3.2. Investeeringute prioriteedid	50
4.4. FINANTSEERIMISTEGEVUS JA LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	51
4.5. ARVESTUSÜKSUSE PÕHITEGEVUSE TULEM JA NETOVÕLAKOORMUS	54
4.6. RISKISTSENAARIUM	57
5. VISIOON AASTANI 2018	58
6. ARENGUSTRATEEGIA	59
6.1. ARENGUEELDUSTE KOONDHINNANG (SWOT-ANALÜÜS)	59
6.2. STRATEEGILISED EESMÄRGID VALLA ARENGUKS	61
Lisa. TEGEVUSKAVA	62

1. EESSÕNA

Austatud vallarahvas,

Teie ees on Halinga valla arengukava - dokument, mis sätestab Halinga valla edasise arengu põhisuunad. Tegemist on ühe valla olulisema tulevikku vaatava tööalase suunisega, milles seatakse sihid soovitu saavutamiseks.

Arengukava koosneb neljast suuremast osast. Esimeses osas on sotsiaalmajanduslik analüüs, milles on ülevaade olukorrast valdkondade kaupa koos statistiliste andmetega ja kokkuvõtetega valdkondade probleemidest ja võimalustest. Teine osa on eelarvestrateegia, mille eesmärk on planeerida arengukavas sätestatud tegevuste finantseerimine vähemalt neljal eelseisval eelarveaastal. Strateegias on toodud prioriteetsuse alusel liigiti vajalikud investeeringud järgnevatel aastatel. Eelarvestrateegia koostamine arengukava osana või iseseisva dokumendina on omavalitsustele kohustuslik alates 2013. aastast. Kolmas ja neljas osa on arengustrateegia ning tegevuskava, millest esimene määratleb pikaajalised arengueesmärgid ning teine konkreetseid tegevused nende eesmärkide saavutamiseks. Tegevuskavas on ära toodud ka investeeringute maksumused, finantseerimisallikad ning teostajad. Tegevused on ettenähtud aastani 2018 (2026). Lähiaastate investeeringuvõimekus on madal, sest Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi toel teostatud Pärnu-Jaagupi vee- ja kanalisatsiooniprojekt vajab valla poolt märkimisväärset omaosalust laenu tagasimaksete näol.

Arengukavas on arvestatud Pärnumaa ja Eesti üldiseid arengusuundi, samuti säästva arengu kontseptsiooni. Eesmärkideks on eri piirkondade tasakaalustatud sotsiaal-majanduslik areng, elukvaliteedi parandamine, säästlik loodusvarade kasutamine ja keskkonnakaitse. Kõik need eesmärgid on üksteisest sõltuvad.

Vallal on olemas ka kaks valdkonnapõhist arengukava. Aastal 2010 kinnitas volikogu "Are, Halinga ja Sauga valdade jäätmekava 2010-2015", mis täiendab ja ajakohastab 2004. aastal koostatud jäätmekava. 2010. aastal valmis uues redaktsioonis ja 2014. a lõpuks ajakohastatakse "Halinga valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2010-2022". Mõlemas arengukavas püstitatud eesmärkidega on käesolevas dokumendis arvestatud.

Arengukava on koostatud piisavalt infomahukas, et anda ülevaade ja pakkuda teavet valla arengu kohta inimestele, ettevõtjatele ning organisatsioonidele, kes soovivad valda elama asuda, siia investeerida või arendada koostööd. Halinga valla prioriteediks on jätkuvalt vallarahva toimetuleku ja elukvaliteedi kasvuks paremate eelduste loomine. Pingutamine kvaliteetsema elukeskkonna, töö- ja haridusvõimaluste ning inimväärika elu tagamiseks on suunatud kõigi vallaelanike parema tuleviku nimel. Arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamine on meile kõigile väljakutseks ja elluviimiseks.

Halinga valla arengueelduste välja selgitamiseks moodustati viis töörühma. Pean väga oluliseks, et Halinga valla arengukava koostamine toimub läbi avalike arutelude. Kõigile on antud võimalus oma mõtete väljütlemiseks ja seisukohtade esitamiseks.

Valla arengukava vaadatakse üle ja tehakse vajalikud täiendused, parandused ning muudatused igal aastal 15. oktoobriks, sest paraku elu teeb oma korrektiivid ja kõik ei lähe nii nagu eelnevalt plaanitud.

Täna aktiivseid elanikke, poliitikuid, vallavalitsuse ametnikke, volikogu liikmeid, valla hallatavate asustuste juhte ja teisi ettevõtlikke inimesi, kes osalesid aktiivselt töörühmade tegevustes. Suur tänu kõigile, kes jõu ja nõuga aitasid kaasa nii arengukava tegemisele kui ka hilisemale ülevaatamisele ja muutmisele. Jätkugu meil eesmärgikindlust, tahet ja arukat meelt arengukavas kirjapandu tegelikkuseks muutmisel.

**Ülle Vapper
Vallavanem**

2. ÜLDISELOOMUSTUS

2.1. Ajalooline kujunemine

Juriidiliste üksustena loodi talurahva kogukonnad (vallad) Liivimaal 1819. aasta talurahva seaduse alusel. Peaülesandeks oli loodud organite kaudu talurahva vaoshoidmine. Võim oli endiselt mõisnike käes ning puudus võimalus kohalikku elu edendada.

Alates 1866. aastast asendati vöormündrid vallavanematega ning valla mõju piirkonnale tugevnes. Alates 1870. aastate lõpust hakati siinmail talusid mõisast välja ostma. 1893. aastal ühendati Hallinga, Kaelase ja Roodi vallad Hallinga vallaks. Aastal 1897 valmis uus vallamaja, mis 1941. aastal maha põles ning hiljem enam ei taastatud.

Iseseisvusaastate algul likvideeriti maaseaduse alusel mõisad ja nende maad jagati maasoovijatele talude rajamiseks. 1. aprilli 1939. aasta määrusega ühendati Vee, Hallinga, Kaelase ja Enge vallad üheks Halinga vallaks, keskusega Pärnu-Jaagupi alevis.

1950. aastal vallad likvideeriti, nende asemel tegutsesid 1991. aastani külanõukogud.

Põllumajanduse kollektiviseerimist alustati vallas 1948. aasta märtsis. Pärast märtsiküüditamist, 1949. aastal, viidi see ka kiiresti lõpuni. Hiljem liideti mitmed ühismajandid ning Halinga valda jäi kolm suurt kolhoosi: Edasi, Halinga ja Vahenurme.

Halinga külanõukogu sai omavalitsuse staatuse 10. oktoobril ja Pärnu-Jaagupi alevinõukogu 12. detsembril 1991. aastal. 28. oktoobril 1993. aastal nimetati alev ümber vallaks ja eraldi omavalitsustena töötati kuni 1996. aasta kohalike omavalitsuste valimiseni. Alates valimistulemuste väljakuulutamisest, 23. oktoobril 1996, on Halinga vald taastatud järjepidevuse alusel.

2.2 Asukoht ja territooriumi jagunemine

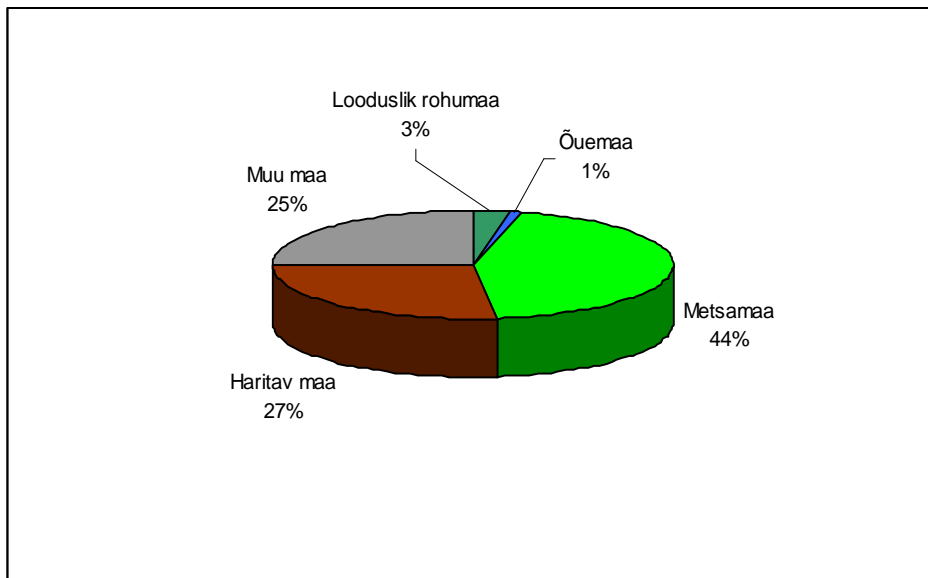
Halinga vald asub Edela-Eestis Põhja-Pärnumaal endise Pärnu-Jakobi (Korbe, St. Jacobi) kihelkonna põhjaosas, hõlmates endise kihelkonna ajalooliselt kõige huvitavama tuumikala praeguse 43 külaga. Valla keskele jääb endine kihelkonnakeskus, praegune Pärnu-Jaagupi alev. Kaugus Pärnust on 26 km ja Tallinnast 101 km.

Valda läbib Tallinn-Pärnu-Ikla maantee, mis loob hea ühenduse nii lõuna kui põhja suunas. Tugimaanteedest on tähtsamad Pärnu-Jaagupi–Kergu maantee, mille kaudu toimub ühendus Kaisma, Järvakandi ning Vändraga ja Pärnu-Jaagupi–Kalli maantee, mille kaudu pääseb Pärnu-Lihula maanteele.

Halinga valla lõunapoolseteks naabriteks on Are, Sauga, Audru vallad, läänepoolseks Koonga vald, idapoolseks Vändra vald ning põhjapoolt piirnetakse Vigala ja Märjamaa vallaga.

Geograafiliselt paikneb Halinga vald Lääne-Eesti madaliku lainja reljeefiga moreentasandiku alal Kasari ja Pärnu jõe vahelisel veelahkmel, olles üleminekuala sootasandikelt (lõunaosas) karstialadele (põhjaosas).

Valla üldpindala on 36 545,4 ha (7,6% Pärnumaa valdade pindalast), millest enamuse (ligikaudu 70%) moodustab metsamaa ja haritav maa. Ülejäänud maa koosneb õuemaast, looduslikust rohumaast ja muust maast (joonis 1).

Joonis 1. Valla territooriumi jagunemine (Halinga Vallavalitsus)

2014. aasta 1. juuni seisuga on vallast riigi maakatastris registreeritud 2655 katastriüksust pindalaga 34 883 ha, mis moodustab 95,45% omavalitsuse maafondist (36 545,4 ha). Registreeritud maa jaguneb: tagastatav maa (14 733 ha), ostueesõigusega erastatav maa (4 204 ha), enampakkumisega erastatav maa (331 ha), erastatud vaba põllumaa (925 ha), erastatud vaba metsamaa (265 ha), munitsipaalmaa (163 ha) ja riigimaa (14 261 ha). Ülejäänud 4,55 % on jätkuvalt riigi omandis olev reformimata maa, millest enamuse vormistatakse Keskkonnaministeeriumi esitatud taotluse alusel riigi maareservi.

2.3. Rahvastik

01. märtsi 2014. a seisuga oli vallas kokku 2998 elanikku: mehi 1454 ja naisi 1544 (tabel 1). Valla keskmine asustustihedus on 8,8 in/km², olles väiksem Pärnumaa keskmisest (18,4 in/km²) ning valdade keskmisest (9,2 in/km²).

Tabel 1. Halinga valla elanike sooline ja vanuseline koosseis 01.03.2014. a (Halinga Vallavalitsus).

Vanus	Mehi	Naisi	Kokku
0-6	82	93	175
7-20	183	180	363
21-63	942	842	1784
üle 63	247	429	676
Kokku	1454	1544	2998

Halinga vallas elab ligikaudu 3,6% Pärnumaa elanikkonnast. Nendest ca 48,92% on mehed ja 51,08% naised. Halinga valla elanike arv on ajavahemikul 2007-2013 langenud ca 12% (tabel 2).

Halinga valla rahvaarvu vähenemine on tingitud eelkõige noorte (15-24 aastaste) lahkumisest linnadesse. Osaliselt kompenseerib seda vanemate inimeste sisseränne.

Tabel 2. Halinga valla rahvastiku dünaamika 2007-2014

Aasta (01.01 seis)	Elanikke	Muutus eelmise perioodiga (%)
2007	3462	-2,5
2008	3408	-1,6
2009	3299	-3,2
01.09.2009	3271	-0,85
01.05.2010	3240	-0,95
01.05.2011	3201	-1,2
01.06.2012	3141	-1,9
01.05.2013	3043	-3,12
01.03.2014	2998	-1,5

Nagu üle vabariigi, on ka Halinga vallas probleemiks sündivuse vähenemine võrreldes 90ndate algusaastatega. Kõige vähem sündis vallas lapsi 1996. aastal. Viimasel neljal aastal on toimunud mõningane sündide arvu suurenemine (tabel 3). Praeguse rahvaarvu vähenemise jätkudes väheneks 2018. aastaks Halinga valla elanikkond 16% võrra.

Tabel 3. Surmade ja sündide arv Halinga vallas seisuga 01.05.2014 (Halinga Vallavalitsus)

Aasta	Surmade arv	Sündide arv
2008	43	29
2009	32	34
2010	30	33
2011	34	36
2012	35	39
2013 (01.05)	14	7
2014 (01.05)	15	12

Vallas on 43 küla ja üks alev. Tingituna Pärnu linna lähedusest ja Halinga valda läbivast Tallinn-Pärnu-Ikla maanteest suureneb ilmselt edaspidigi Pärnu linna mõju maakondliku tõmbekeskusena.

Kohalikeks tõmbekeskusteks ümberkaudsetele küladele on Pärnu-Jaagupi alev, Libatse küla ja Vahenurme küla. Mõlemad külad on kujundatud endisaegsete ühismajandite keskustena ning seetõttu on sinna ehitatud täiendavalt nii korrusmaju kui ka individuaalelamuid. Libatse keskmes on kompaktne hoonestus, kus ühelt poolt asuvad tööstushooned, teiselt poolt aga elamud (10 korrusmaja, 16 individuaalmaja ja 2 talu). Vahenurme küla on analoogne, kuid väiksem (8 korrusmaja, 6 ühepereelamut ja 2 talu).

Suuremateks, ligi saja inimesega küladeks, peale Libatse ja Vahenurme on Halinga, Langerma, Enge ja Mõisaküla küla. Alla kümne inimesega külasid on neli. Ligi pooltes külades jääb inimeste arv vahemikku 11-30 (tabel 4).

Tabel 4. Elanike arv asulate lõikes seisuga 01.03.2014 (Halinga Vallavalitsus)

Asula	Elanike arv	Asula	Elanike arv	Asula	Elanike arv
Aasa küla	53	Kuninga	11	Pööravere	20
Altküla	3	Langerma	84	Roodi	40
Anelema	36	Lehtmetsa	13	Rukkiküla	12
Arase	40	Lehu	13	Salu	40
Eametsa	12	Libatse	394	Sepaküla	9
Eense	17	Loomse	19	Soosalu	16
Eerma	34	Maima	35	Sõõrike	17
Enge	90	Mõisaküla	92	Tarva	75
Ertsma	71	Mäeküla	23	Tõrdu	44
Halinga	94	Naartse	20	Tühjasma	21
Helenurme	32	Oese	18	Vahenurme	167
Kablina	13	Pallika	14	Vakalepa	22
Kaelase	11	Pereküla	4	Valistre	25
Kangru	15	Pitsalu	9	Vee	25
Kodesmaa	38	Pärnu-Jaagupi	1147	Halinga vald*	10
Vald kokku	2998				

* Registreeritud Halinga valla täpsusega

2.4. Tööhõive ja ettevõtlus

Tööealine elanikkond moodustab ca 55 % Halinga valla elanikkonnast.

Töötukassa andmetel oli 31. aprilli 2014. aasta seisuga end töötuna arvele võtnud 70 inimest. Vallas esineb nii töö kui ka tööjõu puudust. Ettevõtetel on peamiseks probleemiks just oskustööjõu leidmine.

Suuremateks tööandjateks põllumajandussektoris on OÜ Halinga ja AS Vahenurme Agro, kes kokku annavad tööd rohkem kui 100 inimesele. Tööstus- ja teenindussektoris on suuremateks tööandjateks OÜ Boardic Eesti, Clivia Tootmise OÜ, OÜ Welmet, SA Pärnu Haigla, Pärnu Majandusühistu ja MTÜ Halinga Turvakodu. Halinga Vallavalitsus annab tööd koos hallatavate asutustega ca 170-le inimesele.

Äriregistri 2014. aasta 1. jaanuari seisuga on Halinga vallas registreeritud 356 ettevõtet. Sealhulgas aktsiaseltse 7, osaühinguid 177, mittetulunduslikke ühinguid 76, täisühinguid 1, usaldusühinguid 1, sihtasutusi 1 ja füüsilisest isikust ettevõtjaid 93. Kõige enam on primaarsektoriga (põllumajandus, metsamajandus) seotud ettevõtteid ja ettevõtjaid. Vähem on tertsaarsektoriga (teenindus) ja sekundaarsektoriga (mäetööstus, töötlev tööstus, energetika, ehitus) seotud ettevõtteid ja ettevõtjaid. Valla üheks suurimaks tööandjaks on põllumajandustootmisega tegelev OÜ Halinga. Töötlevast tööstusest on kaheks suurimaks ettevõtteks Boardic Eesti OÜ (pakendite tootmine tootmisettevõtetele nii pool- kui ka valmistoodangu pakendamiseks) ja OÜ Welmet (metallikonstruktsioonide valmistamine). Üks suurimaid tööandjaid naistele on Clivia Tootmise OÜ. Soojakute valmistamisega tegeleb OÜ Riverman Invest.

Valla osalusega ettevõtteks on AS Mako, mille aktsiad kuuluvad 100% Halinga vallale. Ettevõtte kujundati varasemast munitsipaalettevõttest ümber aktsiaseltsiks 1997. a, jätkates senise põhitegevusena veevarustuse- ja kanalisatsiooniteenuse osutamist. Lisandunud on haljastustööd ja talvine lumelükkamine.

Tööstus

Anelema külas asub üleriigilise tähtsusega Anelema dolomiidimaardla. Keskkonnaministeeriumi poolt on väljastatud maavara kaevandamise luba ASile Reiden Dolomiit ja OÜle Nurme Teedeehitus.

AS Reiden Dolomiit kasutab maardla osa, mille mäeeraldise teenindusmaa moodustab 69,38 ha ja mäeeraldise pindala on 50,27 ha. Ehitusdolokivi kaevandatav varu on 1522 tuh m³. OÜ Nurme Teedeehitus kasutab maardla osa, mille mäeeraldise teenindusmaa suurus on 6,68 ha ja mäeeraldise pindala on 5,28 ha. Kaevandatav varu 607 tuh m³.

Lemminkäinen Eesti AS kaevandab liiva Pitsalu külas Pitsalu liivamaardlas, mis asub eraomandisse kuuluvatel maaüksustel ja mille mäeeraldis on 3,6 ha. Kokku on aktiivset tarbevaru 126 tuhat m³.

Turba kaevandamise ja ümbertöötlemisega tegeleb AS Tootsi Turvas, mis kuulub Soome kontserni Vapo OY.

Töötlevatest tööstustest on kaheks suurimaks ettevõtteks OÜ Boardic Eesti (pakendite tootmine tootmisettevõtetele nii pool- kui ka valmistoodangu pakendamiseks) ja OÜ Welmet (metallikonstruktsioonide valmistamine).

Kaubandus ja teenindus

Enim kauplusi vallas tegeleb toidukaupade müümisega, võimalik on osta ka majapidamistarbeid, autokaupu, aiandustarbeid, rõivaid ja meditsiinikaupu.

Majutusteenust pakub Loomse külas asuv OÜ Halinga Motell. Toitlustusteenuse pakkujad on OÜ Pimenta ja OÜ Halinga Restoran.

Pärnu-Jaagupi spordikeskuses on sauna- ja pesupesemisteenus ning solaarium. Ärimajas pakutakse erinevaid iluteenuseid. Vallas remonditakse kodutehnikat ja elektroonikat, osutatakse õmblus-, autoremondi-, autopesu- ja transporditeenuseid. Lisaks eelpool nimetatule on olemas eakate hooldusteenus.

Investeeringis- ja arendamisobjektid

Halinga vallale kuuluvad munitsipaalmaaüksused (Kuuse kinnistu - 25,9 ha), mis asub Pärnust 26 km kaugusel Tallinn-Pärnu maantee ääres ning metsakinnistu (Spiilbergi – 9,58 ha), mis asub Tühjasma külas. 2014. a otsustati munitsipaalmaaüksused võõrandada, võõrandamisprotsess on käimas.

2.5. Looduskeskkond ja -varad

Halinga vald paikneb Pärnu jõe valgalal, Lääne-Eesti madalikul. Valla lõunaosas on vettpidavate setete (aleuriit ja savi) ulatusliku leviku tõttu kunagised jääjärvetasandikud kattunud turbaga (valdavalt rabad). Halinga põhjaosa asub karstialal, mille tõttu esineb kevadeti madalamates piirkondades põhjavee tõusust tingitud üleujutusi. Absoluutsed kõrgused on valla piires 20-30 m, keskmine on valdavalt ca 25 m üle merepinna.

Valla loodus on väga mitmekesine, leidub soid ja rabasid, karstinähtusid, loometsi ning viljakaid põllumaid. Metsadega on kaetud ca 44% valla territooriumist. Sageli kasvab puisniitudel ja metsades tammi, saari ning teisi lehtpuid. Maastikus domineerivad lamedad põllustatud kõrgendikud ja neid ümbritsevad madalamad metsad ja soised tasandikud. Põllumaade all on 27 % valla territooriumist ja paasalus põhja läheduse tõttu valitsevad siin lubjarikkad rähkmullad. Valda läbib Enge jõgi, ojadest on suurimad Naravere ja Elbu.

Valla aladel on valdavaks kaltsifilsete taimeliikide ja -kooslustega maastikud nagu alvarid (loopealsed) ning mitmesugused paekõvikud ja -astangud. Lubjakive kattev pinnakate on enamasti õhuke ja mõnes paigas puudub üldse. Omapärane on valla lääneosas ca 10 ha suurune loopealne Pereküla lähedal, kus kasvab rohkesti kadakaid, pihlakaid ja metsistunud õunapuid, mis on tükeldatud pilkupüüdvate kiviaedadega.

Pärnu-Jaagupi ja Libatse vahelisel alal, Tallinn-Pärnu maanteest ida pool, paikneb Oese raba, mis on Natura 2000 loodusala. Lisaks paikneb Halinga valla läänepoolses osas Natura 2000 linnuala. Natura 2000 on üle-euroopaline loodus- ja linnualade võrgustik, mis on loodud kaitsma Euroopa väärtuslikke ja ohustatud looma-, linna- ja taimeliike ning nende elupaiku ja kasvukohti.

Vallas on kaks looduskaitseala: Vahenurme ja Virussaare.

Vahenurme looduskaitseala moodustati 2006. aastal. Ala paikneb Kuninga, Langerma, Roodi ja Vahenurme külates. Esile tõstmist väärib sealsete puisniitude taimekooslus. 1996. aasta suvel loendati ühel ruutmeetril 74 taimeliiki, mis on tunduvalt rohkem kui teistes Põhja-Euroopa maades asuvatel puisniitudel, kus liikide tihedus ulatub vaevalt 50-60 liigini.

Virussaare looduskaitseala moodustati 1957. aastal rabasaare kaitseks. Tegemist on madala (vähem kui 5 m raba pinnast), ümara põhiplaaniga liustikutekkelise lauge moreenkünkaga. Rabasaar on kaetud liigirikka segametsaga, kus valitsevaks puuks on kuusk, leidub ka tammi, vahtraid, jalakaid, saari, pärni (tiheda alusmetsana) jne.

Virussaare looduskaitseala arvatakse moodustatava Lavassaare looduskaitseala koosseisu 2014.

Lavassaare looduskaitseala hõlmab alasid Halinga vallas Kablima, Maima, Pereküla, Pitsalu, Vakalepa ja Vee külas.

Lavassaare looduskaitseala peamine kaitseesmärk on looduslike elupaikade ja liikide kaitse, et säilitada tervikuna rabade, madalsoode ja märgade metsade ning kaitsealuste liikide elupaiku. Looduskaitseala on kaitseala looduse säilitamiseks, kaitsmiseks, taastamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks.

Kaitseala koosneb varem kaitse all olnud püsielupaikadest, Lavassaare hoiualast ja Virussaare rabasaare kaitsealast, kuid liidetud on ka uusi hoiuala, kaitseala või püsielupaigaga piirnevaid

alasad, kus esineb kaitset väärivaid kooslusi. Moodustatava kaitseala kogupindala on 11 135,5 ha, hõlmates alasad Pärnu maakonnas Audru, Koonga ja Halinga vallas.

Vallas on kasutusel üleriigilise tähtsusega maardlate nimistusse kuuluv Anelema ehitusdolomiidi (Jaani lade) maardla, kus on arvele võetud ehitusdolomiidi ja klaasdolomiidi varud. Maardla pindala on 87,62 ha, sellel alal on aktiivne tarbevaru 2872 tuhat m³.

Maardlas tegutsevad kaevandajatena AS Reiden Dolomiit ja Nurme Teedeehitus OÜ.

Anelema maardlast lõunapool asub Halinga dolokivi leiukoht, kus dolokivi asub paksema (keskmiselt 4,1 m) katendi all.

Valla kruusa leiukohad on kas kasutusest väljas (Maimas) või rekultiveeritud (Pitsalus).

Pitsalu külas paikneb kohaliku tähtsusega Pitsalu liivamaardla, mis asub eraomandisse kuuluvatel maaüksustel, mille mäeeraldis on 3,6 ha, sellel alal on kokku aktiivset tarbevaru 126 tuhat m³. Kaevandajaks on Lemminkäinen Eesti AS.

Valla territooriumil asuvaid turbaväljakuid kasutab maarendilepingu alusel AS Tootsi Turvas.

Riikliku geoloogilise kaardistamise alusel on Valistre külas järvelubja perspektiivvaru. Halinga vallas asuvad Lavassaare, Oese, Rogene, Kaisma, Kesu ja Pööravere turbamaardlad. Turba leiukohtadena on veel märgitud Enge ja Kodesmaa külade piirkondi.

2.6. Turvalisus

Politsei

Halinga valda teenindab Lääne prefektuuri Pärnu politseiosakonna korrakaitsebüroo Pärnu-Jaagupi konstaabliosakond, mis asub aadressil Pärnu-Jaagupi alev Soo tn 2. Pärnu-Jaagupi konstaabliosakond teenindab ka Koonga ja Are valda. Alates 1. oktoobrist 2014. a teenindab Halinga valda Lääne Prefektuuri Pärnu Politseiosakond.

Päästeteenistus

Valda teenindab Päästeameti Lääne Päästkeskuse Pärnumaa Päästepiirkonna Pärnu-Jaagupi päästekomando. Pärnu-Jaagupi päästekomando osutab päästetöö baasteenust, päästetöö I tasandi juhtimisteenust ja veepäästeteenust.

Lisaks riiklikule päästekomandole teenindab valda Pärnu-Jaagupi Tuletõrjeseltsi vabatahtlik päästekomando, mis osutab tulekustutustöö teenust.

Mõlemad päästekomandod tegelevad lisaks päästesündmuste lahendamisele ka täiendavalt ennetustööga.

Kaitseliit

Halinga vallas tegutsevad kaitseliitlased, kes kuuluvad Korbe Malevkonda. Kaitseliidu peamiseks ülesandeks on rahu- ja sõjaaja tingimusteks üksuste ettevalmistamine.

2006. aastal loodi Pärnu-Jaagupis Kodutütarde ja Noorkotkaste rühm Ursa Majori nime all. Rühm on üks tugevamaid Eestis, kuhu kuulub palju noori erinevas vanuses ning on toonud heade võistlustulemuste ja aktiivse tegevusega palju edu, au ja kuulsust.

3. VALLA SOTSIAALMAJANDUSLIK ANALÜÜS

3.1. Valla juhtimine

Valla juhtorganiks on valla hääleõiguslike elanike poolt valitud 15-liikmeline volikogu ja volikogu poolt moodustatud 5-liikmeline vallavalitsus. Vallavolikogu poolt on moodustatud 8 alalist komisjoni:

- revisjonikomisjon
- eelarvekomisjon
- majandus- ja ettevõtluskomisjon
- sotsiaal- ja tervishoiukomisjon
- maa- ja keskkonnakomisjon
- kultuuri- ja spordikomisjon
- haridus- ja noorsookomisjon
- vallavarakomisjon.

Valla haldusaparaadi koosseisu kuuluvad: vallasekretär, majandusnõunik, haridus- ja kultuurinõunik, maanõunik, arengunõunik, keskkonnanõunik, sotsiaalnõunik, sotsiaaltöötaja, lastekaitsepspecialist, registripidaja, ehitusspecialist, pearaamatupidaja ja kaks raamatupidajat. Vallavalitsuse juurde on moodustatud:

- alaealiste komisjon
- pereabikomisjon
- ehituskomisjon
- kriisikomisjon
- riigihankekomisjon.

Teabe avalikustamine

Vallavalitsus on kohustatud avalikustama tema ülesannetega seotud olemasoleva teabe avaliku teabe seaduses sätestatud korras.

Vallavalitsus korraldab veebilehe pidamise vallavalitsuse ja –volikogu tegevuse kajastamiseks ja nende valduses oleva teabe avalikustamiseks.

Avalikkusele parema infovahetuse korraldamiseks võetakse 2015. aasta alguses kasutusele KOVTP (kohaliku omavalitsuse veebilehe teenusportaal), mis on omavalitsustele suunatud sisuhalduslahendus ja teeb tavapärasest kodulehest teenusportali.

Koostöö ja välissuhted

Halinga vald osaleb Pärnumaa Omavalitsuste Liidu (POL) ja Eesti Linnade Liidu (ELL) töös.

Halinga valla sõprusvallad on Alajärvi linn Soomes ja Ostrow Mazowiecka omavalitsus Poolas.

Alates 2006. aasta 16. märtsist kuulub vald mittetulundusühingusse Rohelise Jõemaa Koostöökogu.

Kogukonna motivaatorid

Halinga vallas on välja kujundatud rida traditsioone ja traditsioonilisi üritusi kohaliku identiteedi loomiseks ning kogukonna motiveerimiseks. Valla põhimääruse järgi on kõrgeimaks autasuks valla suur ja väike vapimärk ning auraamatusse kandmine. Suur vapimärk antakse aukodanikule ja väike vapimärk kaasneb koos valla tänukirjaga vallaelanikele, kes on oma töös saavutanud valla või maakonna tasandil silmapaistvaid tulemusi või kes on kohusetundlikult ja pikka aega täitnud oma tööülesandeid, saavutades kõrge kvalifikatsiooni ning autoriteedi vallas oma ala spetsialistide hulgas – nende inimeste juubelitähtpäevade või ametist lahkumise puhul.

Valla aastapäeval antakse välja valla aukodaniku nimetus. Valla aukodaniku nimetuse andmisel võetakse aluseks vallaelanike, volikogu, valitsuse ja vallas tegutsevate juriidiliste isikute ettepanekud. Valla aukodaniku nimetus antakse inimesele, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud valla arengule või vallaelanike heaolule või kes on sündinud, elanud või elab hetkel Halinga vallas ja on saavutanud tähelepanuväärseid tulemusi ja üldise tunnustuse kultuuri, hariduse, majanduse, eestluse jmt edendamisel. Aukodaniku nimetus antakse aastas ühele inimesele. Valla aukodaniku nimetusega kaasneb: aukodaniku tunnustuse väljaandmine, valla suure vapimärgi väljaandmine ja kandmise õigus, nime kandmine valla auraamatusse ja ühekordne rahaline preemia.

Valla auraamatusse kantakse vallast pärit (vanemate alaline elukoht vallas) gümnaasiumi kuld- või hõbemedaliga lõpetanud ja vallast pärit *cum laude* kõrgkooli lõpetanud üliõpilased. Lisaks neile kõrgetele tunnustustele on rida erinevaid tunnustusi. Väga populaarne on heakorrakonkurss Kaunim Kodu, mis sai alguse 1994. aastal. Hooneid hinnatakse kolmes erinevas grupis.

Igal aastal valitakse valla Aasta õpetaja ja Aasta isa. Halinga valla Aasta õpetaja nimetus omistatakse õpetajale, kes on eelmisel õppeaastal eriliselt silma paistnud ja häid töötulemusi saavutanud haridusasutuse, piirkonna ja vabariigi tasandil või kelle õpilased on tulemuslikult esinenud aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel, ülevaatustel ning kes inimesena on pälvinud laste, lastevanemate, kolleegide ja üldsuse lugupidamise. Alates 2009. aastast valitakse vallas üks tiitli vääriline õpetaja.

Aasta isa tiitlit antakse välja alates 2003. aastast. Aasta isaks valitakse Halinga valla kodanik, kelle perekonnas kasvab või on üles kasvanud vähemalt kaks last ning kes on oma eeskujuga nii ametitöös kui osavõtus laste kasvatamises ja koolitamisega heaks eeskujuks ka väljaspool perekonda.

Kooliaasta lõpul korraldatakse vallavanema vastuvõtt koolide parimatele õppuritele koos vanematega. Kaks korda aastas, kevadel ja sügisel, on kõik vallas sündinud lapsed oodatud beebipäevale.

Igal aastal Eesti Vabariigi aastapäeval, valitakse Halinga valla uhkus. See on Eestimaa uhkuse kohalik variant, mille juhtlause on „Tunnusta inimest, kes on tunnustamist väärt”. Tiitli Halinga valla uhkus pidulik kätteandmine juhib tähelepanu tublidele Halinga valla inimestele, innustab heategusid tegema ja kaasinimesi aitama, propageerib elu tõelisi väärtusi ning paneb asjaosaliste kui ka kõrvalvaatajate silmad särama.

3.2 Haldusterritoriaalne korraldus

Vabariigi Valitsuse poolt algatatud omavalitsuskorralduse reformi seaduse väljatöötamiskavatsuste eelnõu pole seni saanud kõikide osapoolte täielikku heakskiitu. Reformi eesmärgiks on kujundada omavalitsuskorraldus, mis suudaks tagada ruumilise arengu visiooni realiseerimise ning kujundada Eesti kohalikes omavalitsustes sidusa ruumistruktuuriga inimsõbralik ja mitmekesine elukeskkond, mis tagaks majandusliku konkurentsivõime läbi looduslähedase keskkonna ja hästi sidustatud asulate võrgustiku.

Pärnumaa III Maakogul 29.10.2010 kiideti Pärnumaa Omavalitsuste Liidu, Pärnu maavanema, SA Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse, SA Pärnumaa Turism ja Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja Pärnu esinduse poolt sõlmitud kirjalik kokkulepe heaks „Arenustrateegia Pärnumaa 2030+“, mille osa „Peamised strateegilise sekkumise vajadused“ näeb ette, et otstarbekas on omavalitsusüksuste ühinemine suuremate keskuste ümber 4-6 omavalitsusüksuseks. Pärnumaal on peale Pärnu linna veel vähemalt 5 toimivat tõmbekeskust, milleks on Kilingi-Nõmme, Pärnu-Jaagupi, Tõstamaa, Vändra ja Häädemeeste.

Pärnu-Jaagupi alev on tõmbekeskuseks kohati isegi enam kui 20 km raadiuses asuvale valla tagamaale. Siin on toimivad riiklikud tugistruktuurid (politsei, päästekomandod, kiirabi), esmatasandi arstiabi, haridus-, kultuuri-, spordi- ja huviharidusasutused. Ajalooliselt on kujunenud Pärnu-Jaagupi piirkonna kultuuri- ja sporditegevuse keskuseks.

Pärnu-Jaagupis on olemas tõmbekeskusele omased avalikud teenused:

1. lasteaed
2. gümnaasium
3. raamatukogu
4. esmatasandi arstiabi (perearstid ja- õed)
5. ühistranspordisõlm
6. turvateenus (politsei, päästekomando, kiirabi)
7. sotsiaalteenused (koduteenus, hooldekodu, hooldusravi, sotsiaalkorterid, saun)
8. huvi- ja vabaajateenuse veetmise teenused (muusikakool, kultuurimaja, avatud noortekeskus, kirik, kogukonna maja)
9. sportimise võimalused (spordikeskus, staadion, pallimänguväljakud) ja erasektori teenused:
 1. esmatarbekaupade kauplused
 2. tööstuskaupade kauplused
 3. apteek
 4. tankla
 5. postkontor
 6. autoremont
 7. toitlustusasutused (kohvik, restoran)
 8. sularahaautomaat
 9. kalmistu.

Pärnu-Jaagupi kui tõmbekeskuse määratlemisel on täidetud minimaalne 1000 elaniku nõue, kuid tagamaa toimepiirkond peaks olema vähemalt 5000 elanikku. On alustatud võimalikke ühinemisläbirääkimisi naaberomavalitsustega ja selleks on Halinga Vallavolikogu moodustanud ühinemiskomisjoni.

Pärnu maavanem lähtus oma 15. augusti 2013.a arvamuses tõmbekeskuste kohta kehtivatest maakondlikest arengudokumentidest (sh Pärnu maakonna planeeringust) ja neis seatud

strateegilistest eesmärkidest ja jäi seisukohale, et kõige otstarbekam on käsitleda Pärnu maakonna tõmbekeskustena maakonnakeskust Pärnu linna ja maakonnaplaneeringus märgitud viit 3. astme keskust: Tõstamaad, Pärnu-Jaagupit, Vändrat, Kilingi-Nõmme ja Häädemeestet. Olulisemaid tõmbekeskusi on Pärnu maakonna puhul kuus. Tõmbekeskused on erineva tugevusega ja vastavalt erineva ulatusega tagamaadega: tugevaimad on Vändra ja Kilingi-Nõmme.

Maavanem lähtub eeldusest, et haldusreformi esimene etapp võiks olla tõmbekeskustepõhine. Kaugemaks eesmärgiks võiks aga olla mudel, kus terve Pärnu maakond on üks omavalitsusliku staatusega üksus, mis koosneb piiratud õiguste ja kohustustega, sh eelarvega, osavaldadest. See aitaks leida tasakaalupunkti kogukonnapõhise lähenemise ja mastaabiefekti vahel. Osavaldade olemasolu aitab edasi kanda kohalikku kogukonnapõhist identiteeti, mida on üles ehitatud uuel kujul viimased paarkümmend aastat. Selle ettepaneku edasiarendamiseks tuleks riigis kokku leppida ja defineerida osavalla staatus ning neis paika panna kodanikudemokraatia tulevik.

On välja pakutud ka mudelit, kus kõrvuti eksisteeriks kaks sama tasandi suurt kohaliku omavalitsuse üksust: Pärnu linn ja (ülejäanud) Pärnu maakond. Selle variandi puhul ollakse skeptilised, sest see on vastandamise tühikäigul läbikäidud etapp ja tuletab meelde Nõukogude perioodi alates 1960. aastate keskpaigast kui loodi vabariikliku alluvusega Pärnu linn ja Pärnu rajoon (mille haldusorgan asus samuti Pärnu linnas).

3.3. Majandus

3.3.1. Teed, transport ja side

Halinga valda läbiv suurim maantee on Tallinn-Pärnu-Ikla põhimaantee, tugimaanteedest on tähtsamad Pärnu-Jaagupi-Kergu maantee, mille kaudu toimub ühendus Kaisma ja Järvakandi ning Vändra suunal ja Pärnu-Jaagupi-Kalli maantee, mille kaudu on Halinga vallal väljapääs Pärnu-Lihula maanteele.

Halinga valla teedevõrk on küllaltki tihe, tagades ühenduse kõigi valla osadega. Teede kogupikkus on ca 388,5 km. Nendest:

- riigimaanteed kokku 108,5 km (sh 16 km Tallinn-Pärnu-Ikla maanteed)
- kohalikud maanteed 22,3 km (neist kruusakattega 19 km)
- tänavad 13,1 km (neist kruusakattega 6 km)
- erateed kokku 244,6 km (neist avalikuks kasutamiseks määratud 32,3 km)

Halinga Vallavolikogu 29.04.2009. aasta otsusega nr 8 määrati avalikuks kasutamiseks 22,3 km kohalikke teid ja 13,1 km tänavaid. Pärnu-Jaagupi alevi tänavad on munitsipaalomandina kantud maakatastrisse. Halinga Vallavolikogu 29.04.2009. a otsusega nr 10 määrati lepingute alusel avalikuks kasutamiseks 32,3 km erateid. Riiklikku teederegistrisse on kantud ka 212,3 km erateid, millele ei ole avaliku kasutamise lepinguid vormistatud.

Ronco OÜ poolt on koostatud valla teedevõrgu seisundi analüüs, mille tulemusena on välja toodud erinevad teed ja teelõigud, mis on mõistlik mõõdukate kulutustega viia hetkel veel rahuldavast seisukorrast heasse, et vähendada edaspidiseid hoolduskulutusi ning likvideerida väga halvas korras teelõigud.

2008. aastal valmis jalg- ja jalgrattatee Pärnu-Jaagupi alevist Halinga Keskuseni, mis muutis jalakäijate liiklemise tunduvalt ohutumaks. Samas kasutavad seda meelsasti ka rulluisutajad ja kepikõnni harrastajad täiendava sportimisvõimalusena.

Valminud on Pärnu-Jaagupi-Libatse vahelise jalg- ja jalgrattatee I etapi I lõigu (bussijaamast alevi piirini) detailplaneering, mille elluviimine seisab maaomandi küsimuste lahendamiste ja rahaliste vahendite puudumise taga.

Pärnu-Jaagupi alevis peatuvad läbisõitvad liinibussid, mis pakuvad valla elanikele bussiühendust ümberkaudsete küladega ja Pärnu ning Tallinna linnaga. Bussiühendus kaugemate küladega ei vasta elanike tegelikele vajadustele.

Kooliperioodil on võimalik kasutada koolibusse. Kuna käigus on kaks koolibussiringi, siis hommikul ja pärastlõunal on vallaelanikel kasutada täiendav liikumisvõimalus. Koolibusside rahastamine toimub vallaeelarvest, samuti toetatakse valla eelarvest maakondlikku bussiliiklust.

Halinga vald kaalub osalemist mittetulundusühingu Pärnumaa Ühistranspordikeskus asutamisel. Ühingu eesmärgiks on ühistranspordi, sh õpilaste veo, korraldamine, ühingu ühine majandamine ja selle tegevusest tulenevate liikmete ühiste huvide esindamine. Ühingu tegevus peab tagama asutajate ettenähtud tegevuspiirkonnas, selle territooriumi haldusjaotusest sõltumata, soodsama ja majanduslikult tõhusama ühistranspordi, mille aluseks on ühtne liinivõrk, kooskõlastatud sõiduplaanid ning ühtne piletisüsteem. Vallavolikogus toimuvad Pärnumaa Ühistranspordikeskuse asutamisega seotud küsimuste arutelud.

WiFi leviala on loodud Pärnu-Jaagupi rahvamajas ja raamatukogus ning Halinga motellis.

Avalikud internetipunktid Halinga valla kõigis raamatukogudes (Pärnu-Jaagupi, Libatse, Vahenurme).

3.3.2. Vesi ja kanalisatsioon

Ühisveevärk ja -kanalisatsioon on Pärnu-Jaagupi alevis, Libatse, Vahenurme ja Tõrdu külas. Suurim reoveepuhasti koos reoveesete komposteerimisväljakuga asub Pärnu-Jaagupi alevis. Libatse ja Vahenurme külas on ühisveevärk ja -kanalisatsioon keskasulas, samas asuvad ka reoveepuhastid. Vahenurme vee- ja kanalisatsioonitrassid uuendati korrusmajade piirkonnas 2009. aastal. Libatse vee- ja kanalisatsioonitrassid vajavad uuendamist. Tõrdu külla rajati 2011. aastal uus puurkaev-pumpla.

Kvaliteetse joogivee tootmist vallas raskendab üleliigse fluori olemasolu põhjavee sügavamates kihtides. Selle vähendamiseks kasutatakse Vahenurme pumplas pöördosmoos seadet (vee töötlemiseks) ning Libatses kahe veekihi vee segamist. Sama meetodit rakendatakse ka Pärnu-Jaagupis.

Lokaalsed heitveepuhastid on Pärnu-Jaagupi alevis SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu kasutuses, Tõrdu külas, Langermal, Halinga suurfarmi, Ertsma suurfarmi ning Vahenurme suurfarmi juures. Tõrdu reoveepuhasti rekonstrueeriti 2009. a suvel.

Halinga valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2006-2018 ajakohastati 2010. aastal. Järjekordne ajakohastamine on käsil ning arengukava kinnitatakse 2014. a lõpuks.

2010. aastal koostati vallavalitsuse eestvedamisel taotlus Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ÜF) Pärnu-Jaagupi veevarustuse- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimiseks, mis sai positiivse

rahastuse. Investeeringu suurus on 4 585 962 eurot. Projekti ca 20% oma- ja kaasfinantseerimiseks on võtnud laenu nii vald kui AS Mako. Ehitustööd lõpetati 2013. aastal.

Kogu vee- ja kanalisatsioonimajandust haldab AS Mako.

Alates 2013. aastast osaleb Halinga vald hajaasustuse programmis. Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Hajaasustuse programmi rahastatakse Eesti riigieelarvest. Projekti maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33,33% projekti abikõlblikest kuludest. 66,67% projekti maksumusest rahastatakse riigi ja kohaliku omavalitsuse eelarvest võrdsetes osades.

3.3.3. Energeetikamajandus

Vajalik on koostada energeetikamajanduse arengukava, mis on kohalikule omavalitsusele ülevaate saamiseks olemasolevast olukorrast ning investeeringute taotlemiseks ja planeeritud tööde tegemiseks, mis on seotud elektrivarustusega, küttesüsteemide uuendamisega, hoonete soojustamisega jne.

Eeltööna on praeguseks tehtud energiaaudit lasteaias Pesamuna, muusikakool-raamatukogu hoones, gümnaasiumihoones ja vallamajas. Eelnimetatud audit annab soovitusel hoonete energiasäästlikumaks muutmiseks. 2008. aasta sügisel valmis kaasaegsetest materjalidest eelisoleeritud soojustrass, mis annab sooja spordikeskusele, gümnaasiumihoonetele, muusikakool-raamatukogule ja rahvamajale.

Halinga valla tänavavalgustust haldab lepingu alusel OÜ Halinga Energeetika. Tänavavalgustussüsteem on Pärnu-Jaagupi alevis, Libatse ja Vahenurme külas ning kahel lõigul Tallinn-Pärnu-Ikla mnt ääres. Tänavavalgustuse parendamiseks tuleks paigaldada juurde täiendavaid valgusteid olemasolevate valgustite vahele ja vahetada välja vanad valgustid LED-lampide vastu.

3.3.4. Jäätmemajandus

Piirkonna jäätmehooldusalasteks eesmärkideks on korraldatud olmejäätmeveoga haaratud jäätmetekitajate arvu suurendamine, taaskasutatavate jäätmete liigitikogumine ja sorteerimine jäätmete tekkekohal, sh pakendijäätmete kogumissüsteemi väljaehitamine ning piirkonna jäätmetekitajate jäätmehooldusalase keskkonnateadlikkuse tõstmine läbi põhjaliku teavitus- ja koolitustöö.

Alates 01. jaanuarist 2008. a hakkas kehtima sorteerimata olmejäätmete vastuvõtu ja ladestamise keeld kõikidele prügilatele. Sellest lähtuvalt tuleb veelgi suuremat rõhku panna jäätmete liigitikogumisele tekkekohal. Eraldi tuleb koguda: paber ja kartong, pakendijäätmed, ohtlikud jäätmed ja probleemtooted ning biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed.

Liigitikogumise soodustamiseks on lisaks olemasolevatele konteineritele paigutatud paberi- ja papikonteinereid alevi korrusmajade juurde, kus puudub ahiküte. Pakendijäätmete liigitikogumise soodustamiseks on konteinerid paigutatud Vahenurme ja Halinga küla korrusmajade piirkonda ning Pärnu-Jaagupi alevi Uduvere ossa. Pärnu-Jaagupi alevi ja Libatse asula eramajade omanikel on võimalus pakendijäätmete tasuta äraandmisel kasutada roheline kilekoti teenust. 2014. aasta seisuga on valla territooriumil on 53 liigiti kogumise konteinerit ja neid kasutatakse aktiivselt.

Pärnu-Jaagupi alevis töötab taaravastuvõtu automaat, kus saab ära anda pandimärgiga taara. Automaat asub Pärnu mnt 16 Pärnu Majandusühistu Pärnu-Jaagupi toidukaupluse teenindusmaal.

Korraldatud olmejäätmete vedaja vallas on AS Ragn-Sells.

Jäätmevaldajate registri andmetel on valdav enamus kinnistuomanikest korraldatud jäätmeveoga liitunud. Kinnistute omanikud, kes omavad Halinga vallas kinnisvara, aga elavad reaalselt mujal (paljud ka välismaal) ja ei ole jäätmeveoga liitunud ega esitanud jäätmeveost vabastustaotlust.

Jätakuvalt on probleemiks kinnistute omanikud, kes omavad Halinga vallas kinnisvara, aga elavad reaalselt mujal (paljud ka välismaal) ja ei ole jäätmeveoga liitunud ega esitanud jäätmeveost vabastustaotlust.

Eelnevate aastatega võrreldes on järjest suurenenud prügiveoteenuse eest võlgu jäänud klientide arv, kellele teenuse osutamine on kuni arvete maksmiseni peatatud.

2009. aastal valmis Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaasrahastamisel Pärnu-Jaagupi jäätmejaam. Jäätmejaamas saavad Halinga valla elanikud tasuta ära anda järgmisi jäätmeid:

- papp- ja vanapaber
- segapakendid
- elektri- ja elektroonikaromud
- suuremõõtmelised jäätmed (mööbel)
- ohtlikud jäätmed (ainult olmes tekkinud)
- sõiduautode vanarehvid.

2014. aasta kevadest haldab jäätmejaama litsentseeritud haldaja AS Ragn-Sells. Jäätmejaamas võetakse tasu eest vastu ehitus- ja lammutusjäätmeid, sealhulgas asbesti sisaldavaid jäätmeid.

Alevi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniprojekti raames rajati 2013. aastal Pärnu-Jaagupisse reoveepuhasti juurde komposteerimisväljak. Väljakul hakatakse segama valla haljasaladelt, kalmistutelt ja erakinnistutelt kogutud haljasjäätmeid reoveepuhasti jääkmudaga. Haljasjäätmeid veab komposteerimisväljakule ainult AS Mako, et tagada haljasjäätmete vastavus nõuetele.

3.3.5. Valla kinnisvara

Valla kinnisvarast vajavad suurema osa investeeringuid haridus- ja kultuuriasutuste hooned (vt. tabel 5).

Tabel 5 Halinga valla kinnisvara

Kinnistu nimi	Asukoht	Pindala (ha)	Investeeringu vajadus/tegevus
Uus 53 (vallamaja)	Pärnu-Jaagupi	0,5738	Välisfassaadi- ja soojustus-tööd, küttesüsteemide rekonstrueerimine
Ülase 11 (Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna)	Pärnu-Jaagupi	1,0553	Osaline rekonstrueerimine (laiendamise võimaluste loomine)
Soo 5 (reovee pumpla/jäätmejaam)	Pärnu-Jaagupi	0,698	-
Kalli 1 (koolimuseum)	Pärnu-Jaagupi	0,2615	Rekonstrueerimine ja laiendamine
Kooli 1/3 (gümnaasium/spordikeskus/perearstikeskus)	Pärnu-Jaagupi	4,0447	Välisfassaadi- ja soojustustööd ning parkla asfalteerimine
Kooli 2 (muusikakool/raamatukogu)	Pärnu-Jaagupi	1,0494	Rekonstrueerimine (välisfassaadi soojustamine, katuse renoveerimine)
Lauluväljak	Pärnu-Jaagupi	3,4113	Renoveerimine (pingid, tualetid, prügikastid jms)
Pärnu mnt 26 (rahvamaja)	Pärnu-Jaagupi	0,3705	põranda, vundamendi ja trepikoja remontimine
Pärnu mnt 37 (korteriomand 610/2426)	Pärnu-Jaagupi	0,2859	-
Pärnu mnt 38 (bussijaam)	Pärnu-Jaagupi	0,2737	San remont
Soo 14 (korteriomand 687/11282)	Pärnu-Jaagupi	0,2638	Renoveerimine
Vahenurme 3 (Vahenurme sotsiaalmaja)	Vahenurme	0,4717	Soojustamine, küttesüsteemide rekonstrueerimine
Kuuse (ärimaa)	Halinga	25,9	Võõrandamine enampakkumisel
Libatse Algkool-lasteaed (Lasteaed-alkool)	Libatse	2,8956	Rekonstrueerimine
Libatse küla 1-9 korteriomand (568/5227)	Libatse	0,2862	Võõrandamine enampakkumisel
Pärnu mnt 63 (pumpla)	Pärnu-Jaagupi	0,0143	-
Vahenurme Lasteaed-alkool	Vahenurme	1,8444	renoveerimine
Rahvamaja (Vee Rahvamaja)	Vee	0,2283	Võõrandamine enampakkumisel
Spiilbergi (maatulundusmaa)	Tühjasma	9,58	Võõrandamine enampakkumisel
Komposti (reoveepuhastusjaam ja kompostväljak)	Pärnu-Jaagupi	1,2805	Isikliku kasutusõiguse seadmine AS Mako kasuks
Liiva (maatulundusmaa)	Maima	1,48	-
Pärnu-Jaagupi alevi tänavad (transpordimaa)	Pärnu-Jaagupi	14,9	Pika tänava pindamine (tehtud 2014) Kelluka, Põllu ja Pika tänavate pindamine
Kergtee (reservmaa)	Pärnu-Jaagupi	0,104	-

Kinnistu nimi	Asukoht	Pindala (ha)	Investeeringu vajadus/tegevus
Tiigi (üldkasutatav maa)	Libatse	3,1843	Kasutuselevõtt puhkealana
Uduvere kalmistu	Pärnu-Jaagupi	4,55	Kabeli rekonstrueerimine ja käiguteede rajamine
Uduvere park	Pärnu-Jaagupi	0,7106	-
Biopuhasti	Libatse	1,8846	-
Pumpla	Libatse	0,0946	-
Pärnapuu	Pärnu-Jaagupi	1,887	-
Uus tn 28-3 korteriomand (514/3624)	Pärnu-Jaagupi	0,2500	Võõrandamine enampakkumisel
Soo tn 12-12 korteriomand (505/6806)	Pärnu-Jaagupi	0,2221	Võõrandamine enampakkumisel

3.3.6. Turism

Puhke- ja turismimajanduse areng on Halinga vallas tagasihoidlik. Peamised majutus- ja toitlustusettevõtted on OÜ Halinga Restoran ja OÜ Halinga Motell (Loomse külas) ning OÜ Pimenta (Mõisa Köök - Pärnu-Jaagupis). Turismi arengut piirkonnas, peale nimetatud teenindusasutuste olemasolu, peaks soodustama veel hea asukoht ning looduslike ja ajalooliste ressursside (rabad, looduskaitsetud ja muinsuskaitsetud objektid) olemasolu.

Potentsiaalseteks ja peamisteks Halinga valda külastavateks turismi sihtgruppideks on jalgrattaturistid, autoturistid ning siseturistid perekonniti.

Jalgrattaturistid läbivad valda peamiselt mööda Põhja-Pärnumaa ringteed, mis on otsetee Kesk-Eestist Lääne-Eestisse ja saartele ning vastupidi. Jalgrattaturistid vajavad infot piirkonnas asuvate vaatamisväärsuste ning toitlustus- ja majutusvõimaluste kohta. Samuti külastavad nad tee äärde jäävaid vaatamisväärsusi ning erinevaid teenindusasutusi ja puhkekohti. Turistide arvu suurendamiseks ja nende vallas viibimise aja pikendamiseks tuleks välja arendada Põhja-Pärnumaa ringtee marsruut. Selleks on vaja tee viia mustkatte alla, korrastada teeäärsed objektid (nt Roodi mõis, Pööravere mõisa varemed ja park), rajada puhkekohad ning viidastada marsruut ja selle ääres asuvad turismiobjektid.

Autodega läbivad valda turistid peamiselt mööda Tallinn-Pärnu-Ikla maanteed, tehes lühemaid kõrvalepõikeid huvitavamate üksikobjektide juurde. Peamiselt vajavad nad infot piirkonnas olevate teenuste kohta (toitlustus, side, kauplused, pesemisvõimalused).

Siseturistid tulevad perekonniti mõnepäevastele retkedele „linnast välja” ja tutvuvad kõigega, mille kohta neil on teavet. Selle sihtgrupi osakaal valla külastajate hulgas on momendil väike, kuna puudub korralik tugitaristu (viidad, korrastatud atraktiivsed objektid, odav majutus, telkimiskohad, avalik ujumiskoht jms).

Edaspidise puhke- ja turismimajanduse arengu edendamiseks on vajalik arendada välja turismimarsruudid, luua puhkealad ning turismiinfopunkt, korrastada ja viidastada vaatamisväärsused. Paigaldada valla oluliste turismiobjektide juurde infotahvlid. Samuti tuleb

igakülgsest soodustada ettevõtjate tegevust vallas, et tagada erinevate ja uute teenuste pakkumine valla külastajatele. Vajadusel uuendada valda tutvustavat trükist.

Majandusvaldkonna probleemid ja võimalused

- Liiklusvõrgu suurimaks probleemiks on rahaliste vahendite puudus teedevõrgu seisukorra parandamiseks. Olukorra parandamiseks on riigil vajalik suurendada teederemondiks vajaminevaid summasid. Liiklusohutuse parandamiseks on vajalik uute jalg- ja jalgrattateede rajamine.
- Peale Pärnu-Jaagupi vee- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimist jäävad veel mõned trassilõigud, mis vajavad renoveerimist nii Pärnu-Jaagupis, Vahenurmes kui Libatses. Nende teostamine on võimalik Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaasrahastamisel.
- Transpordiühenduse suurimaks probleemiks on järjest vähenev ühistranspordiliinide arv, mis on tingitud osaliselt kasutajate vähenemisest ja sellest tulenevast mittetasuvusest. Ühistranspordiliine toetatakse ka omavalitsuste eelarvest. Vallasiseselt on võimalus olukorra parandamiseks kasutada koolibussi.
- Kogu valla territoorium on nõrgalt kaitstud põhjaveega ala ja selle kaitsmine ei ole korralikult tagatud, kuna kõik tiheasustusalad ei ole kaetud kanalisatsioonitrassidega ning esineb ka nõuetele mittevastavaid sõnniku- ja silohoidlaid.
- Jäätmemajanduse peamiseks kitsaskohaks on omavoliliselt ladestatud prügi. Probleemi lahendamiseks rajati 2009. aastal Pärnu-Jaagupi alevisse jäätmejaam. Omavolilise prügistamise vältimiseks laiendati 2014. aastast alates jäätmejaamas vastuvõetavate jäätmete liike. Tasu eest võetakse vastu ka ehitus- ja lammutusjäätmeid, sealhulgas asbesti sisaldavaid jäätmeid. 2013. aastal rajati reoveepuhasti juurde komposteerimisväljak. Samuti jätkatakse pidevat teavitustööd ning erinevate jäätmete kogumiseks vajalike konteinerite paigaldamist valla territooriumile.
- Probleemiks on investeeringute puudus valla kinnisvara seisukorra parandamiseks. Enamik valla hallatavate asutuste hoonetest vajavad suuremal või vähemal määral renoveerimist ja energiasäästlikumaks muutmist. Peamine võimalus selleks on täiendavate vahendite taotlemine erinevatest projektidest ja järgmisest rahastamisperioodist.
- Turismimajanduse probleemiks on olemasolevate loodusobjektide vähene korrastatus ja eksponeeritus. Viitade paigaldamine ja korrastustööd on väga kulukad. Paljud vallas asuvad turismiobjektid on era- või riigiomandis. Peamiseks võimaluseks turismiinfrastruktuuri arendamisel on selle järk-järguline parendamine vastavalt valla eelarvelistele vahenditele ja/või lisarahastuse toel.
- Vallas asuvad arhitektuurimälestised on halvas seisukorras ja vajavad renoveerimiseks lisavahendeid.
- Turismimajandust vallas elavdaks ka ühe suurema ja atraktiivsema objekti olemasolu (nt Anelema karjääri, Rogenese raba, lauluväljaku pargi jms baasil või teemapargina). Suvekuudel oleks vajalik ka turismiinfopunkt, kuna kahes suunas läbisõitvaid turiste on palju.

Turismiatraktsiooni loomine oleks mõeldav ainult täiendavate rahaliste vahendite kaasamisel (fondid, kolmas sektor, erasektor).

➤ AS Mako finantssuutlikkus on tagasihoidlik, mistõttu puuduvad tal vahendid vajalikeks investeeringuteks. Seni tehtud trasside ja joogiveepumplate uuendused on teostatud ja finantseeritud valla poolt KIKi kaasrahastamisel.

3.4. Kultuur ja sport

Halinga vald on põliste kultuuritraditsioonidega. Kaelase piirkond kujunes maakondliku tähtsusega kultuurikoldeks juba 1870ndatel aastatel. Esimene suurem kultuuriüritus peeti 1894. aastal, kui Pärnu-Jakobi kiriku oreli heaks korraldatud näitusmüügil esinesid Enge, Halinga, Kaelase, Roodi jt laulukoorid ning Kaelase ja Roodi pasunakoovid.

Pärnu-Jaagupi Rahvamajas käivad koos mitmed pika traditsiooniga kollektiivid: rahvakunstikollektiivi Laieldes nais- ja segarühm, Libatse Sõstrad, eakate tantsurühm Eite-ae-Taati, naisrahvatantsurühm Jakobi-Piigad, Pärnu-Jaagupi lauluklubi ja puhkpilliorkester. Vallas tegutseb vokaal-instrumentaalansambel Rapsoodia.

Populaarne on 2005. aastal alustanud Halinga mälumäng, kus hooajal osaleb keskmiselt 11-14 võistkonda.

Vallas asub Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi koolimuuseum, mille tegevuse eesmärk on Pärnumaa põhjaosas ajaloo ja kultuuriloo järjepidev uurimine, täiendamine ja säilitamine.

Valla elu kajastatakse infolehes Valla Teataja, mida vallavalitsus annab välja ilnumissagedusega üks kord kuus (va juulis ja augustis).

Halinga vallaga on seotud nimekas sportlane, kettaheite olümpiavõitja ja maailmameister, Gerd Kanter, kes on lõpetanud Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi. Tuntud sportlastest võib nimetada: motosportlast Kristian Beljaevit, kergejõustiklast Peeter Pihelgast, sõudjat Paul Valliveeret, võrkpallurit Ergo Sartakovi, sõudjat Elar Jaaksoni, laskjaid Karina Kotkast ja Merle Palki, lauatenisiste Liisi ja Madis Koitu, tuletõrjesportlasi Rein Semenovi, Ülo Laksi, Ain Kärnerit, Jüri Raidlat, Janno Remmelit. Marek Kaldmäe, Andro Oviir ja Lembit Laks võitsid 2013. aastal Tuletõrje MMil mootorpumbaga hargnemises hõbemedalid. Parematest korvpalluritest on siitkandist alustanud Kalev Pihelgas, Priit Pihelgas, Ivari Roosileht, Ago Markson, Margo Uring, Allar Kiirats ja Rain Kärner.

Valla spordiaktiivsuse on taganud sportimispaikade ja -aktivistide olemasolu, klubiline/seltsinguline tegevus, ürituste kajastamine Valla Teatajas ja valla veebilehel ning vallapoolne toetus.

Head treeninguvõimalused on Pärnu-Jaagupi spordikeskuses, kus on võimalik tegeleda paljude erinevate pallimängudega. Saab kasutada jõusaali, tegeleda aeroobika, kergejõustiku, tuletõrjespordi ja laskmisega ning mängida lauatennist, kavas on veelgi laiendada sportimise võimalusi. Lisandunud on sulgpalli mängimise võimalus.

3.4.1. Kultuuri- ja spordiasutused

Rahva- ja seltsimajad

- Pärnu-Jaagupi Rahvamaja
 - Pärnu-Jaagupi Avatud Noortekeskus
 - Vee Rahvamaja
- Vaheka Seltsimaja

Spordiasutused

- Pärnu-Jaagupi Spordikeskus

Raamatukogud

- Pärnu-Jaagupi Raamatukogu
- Vahenurme Raamatukogu
- Libatse Raamatukogu

3.4.2. Vabaõhuüritused

Pärnu-Jaagupi alevis Männi teel asub lauluväljak koos ümbritseva pargiga, mis on traditsiooniliselt vabaõhuürituste toimumise paigaks. Seal tehakse jaanituld ja viimastel aastatel on toimunud suvelõpupeod. Lauluväljak sobib hästi ka suurte üle-eestiliste ürituste korraldamiseks, selleks oleks tarvis uuendada elektrisüsteemid ning rajada tualetid. 2012. aastal ostis vald PRIA kaasabil mobiilse kokkupandava lava.

2014. aasta suvel toimus üheksandat korda puhkpillimuusika festival.

3.4.3. Kultuurimälestised

Kiviaja asustuse ja varase metalliaja arheoloogialeiud ümbruskonnas puuduvad. Küll on aga juhuleide keskmisest rauaajast. Näiteks on 1939. a. leitud Roodi küla Nurga talu põllult V–VI sajandist pärinev ambsõlg ja Linnamaa küla Pitsimäelt kaks rõngaspeaga ehtenõela, mis oletatavasti pärinevad IX sajandist.

Huvipakkuv on Pitsimäe ümbrus ka noorema rauaaja seisukohalt. Siit ümbrusest on hulgaliselt leitud X–XII sajandist pärinevaid relvi. Samasse perioodi võib paigutada ka valla territooriumil asunud või asuvad kalmed: Linnamaa (Linnamäe) maa-alune põletusmatustega kalmistu, Lehu küla Mooritse kivi kalme ja Mõisaküla Andrese talu kivi kalme.

Arheoloogilisi väljakaevamisi on vallas tehtud kolmel korral. Esimene Mõisaküla Margu talu maal 1897. aastal ja teine Lehu külas 1900. aastal. Mõlemal korral toimetas seda Pärnu Muinasuurimise Selts. Viimane toimus Tallinna Ajaloomuuseumi poolt Linnamaa külas (nüüd Mäeküla) aastatel 1976-1980.

Arhitektuurimälestised on kolm mõisa (Roodi, Kaelase, Pööravere) oma kõrvalhoonetega, Pärnu-Jaagupi kirik, kirikuaed, kirikuaia piirdemüür, kalmistu kabel ja pastoraadihoone, Kaelase mõisapark ning Mardi tuuleveski.

Ajaloomälestisteks on Jaagupi-Uduvere kalmistu ning Pärnu-Jaagupi kalmistu seal asuvate Vabadussõja mälestussamba ja Teises maailmasõjas hukkunute ühishauaga.

Arheoloogiamälestistest on suurem osa ohvrikivid või kalmed. Arheoloogilise mälestisena on Virussaare rabasaar I aastatuhande II poolel olnud eluasemeks ja pelgupaigaks. Rabas asub ka ajalooline piirikivi, mis tähistas 14 krundi jagamist heinamaadeks.

Pärnu-Jaagupi ja Uduvere kirikus on mitmeid kunstimälestisi.

Mõisad

Halinga mõis - Halinga mõisa (saksa k Hallick) on esmakordselt mainitud 1623. aastal, mil ta kuulus von Tausaste suguvõsale. 1905. aasta mässu ajal peahoone põletati ning taastati ca 1910. aastaks muudetud kujul. Taastatud hoone on omalaadne segu neobarokist ja heimatstiilist. Säilinud on ka mitmed ümberehitatud kõrvalhooned. Hetkel paikneb mõisahoones hooldekodu.

Kaelase mõis - Kaelase mõis (saksa k Kailes) eraldati omaette üksusena Koonga mõisa maadest 1665. aastal. Kaelase mõisa peahoone põletati maha 1905. aasta mässu ajal. Ligikaudu 1910. aastaks hoone taastati, kuid veidi muudetud kujul. Praegu asub mõisa peahoones ja kõrvalhoonetes riigile kuuluv Kaelase kool.

Roodi mõis - 17. sajandi algul asutatud Roodi mõis (saksa k Sallentack) sai oma eestikeelse nime tollastelt omanikelt Grootidelt. 1910. aasta paiku kerkis mõisa omanäoline mansardkatusega kivist peahoone. Peahoonest ida pool asub arvukalt kõrvalhooneid, mis on vähemal või suuremal määral ümber ehitatud. Eraomandis olev mõis seisab kasutuseta.

Pööravere mõis - Pööravere mõis (saksa k Pörafer) sai omaette majandusüksuseks 17. sajandil, mil ta eraldati Tori mõisast. Mõis oli pikki sajandeid kuni võõrandamiseni von Middendorffide aadlisuguvõsa omanduses. Viimaseks võõrandamiseelseks omanikuks oli Ernst von Middendorff.

Mõisa ühekorruseline kivist peahoone ehitati 19. sajandi algul. 1866. aastal lisati talle teine korrus. 19. sajandil püstitati mõisa ka hulk kõrvalhooneid, sh kolmekorruseline suursugune viinavabrik.

Pööravere mõisa peahoone ja viinavabrik põletati maha 1905. aasta mässu ajal. Edaspidi neid enam ei taastatud ning nad jäidki varemesse. Peahoonest on säilinud esimese korruse müürid - teise korruse varisemisohtlikud müürid lammutati 1976. aastal. Säilinud on ka mitmeid ümberehitatud kõrvalhooneid ja nende varemeid. Kultuurimälestistena arvel olevad Pööravere mõisa peahoone varemed ja mõisa viinavabriku varemed on eraomandis. Mälestiste seisukord on ebarahuldav.

Pööravere mõisas veetis oma lapsepõlve maailmakuulus biogeograaf, zooloog ja põllumajandusteadlane akadeemik Alexander Theodor von Middendorff (1815-1894), kes hiljem elas Hellenurme mõisas Tartumaal.

Kirikud

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Pärnu-Jakobi kirik on pühendatud palverändurite kaitsepühakule apostel Jaakobile. Kirik ehitati ühelöövilise gooti stiilis hoonena aastatel 1531-

1534 arvatavasti puust esikiriku asemele ja on noorim gooti stiilis kirik Eestis. Koguduse liikmete arv on ligikaudu 1000 inimest ning annetajaliikmeid on ligikaudu 230. Jumalateenistusi peetakse igapäevaselt (va esmaspäev ja laupäev). Selle lisandub diakooniatöö ja muud kiriklikud toimingud. Vaimulikuna teenib Tõnu Taremaa.

Kirikumõisas asub kiriku kantselei ja vaimuliku eluruumid. Tegutseb pühapäevakool, käsitööring ja naiskoor ning kohvik.

2014. a paigaldati valla poolt Tallinn-Pärnu-Ikla maantee äärde suunaviit Pärnu-Jakobi kirikule. EELK Pärnu-Jakobi kirik osaleb „Teeliste kiriku“ programmis, mille raames on kirik 1. juunist 31. augustini avatud teelistele teisipäevast pühapäevani. Igal aastal külastab kirikut ligikaudu 300 inimest.

Eesti Apostliku-Õigeusu Kiriku Apostel Jakobuse Uduvere kirik. Oma kivikiriku sai kogudus 1866. aastal. Sõja käigus, 1941. aastal, põles kirik maha, taastati enam-vähem samal kujul, välja arvatud kirikutorn. Koguduse liikmeid on ca 50 inimest. Liturgilisi jumalateenistusi toimub aasta jooksul 12-15, lisaks muud kiriklikud toimingud. Alates 1957. aastast kuni tänaseni on Uduvere kiriku preestrina teeninud Emmanuel (Eduard) Kirss. Kiriku ja kalmistu ümbrust on viimastel aastatel korrastatud õpilasmaleva rühmade ja vabatahtlike poolt talgute korras.

Kalmistud

Halinga vallas on kaks kalmistut. Pärnu-Jaagupis asuv kalmistu kuulub EELK Pärnu-Jakobi kogudusele, kes korraldab selle hooldamist. Uduvere kalmistu kuulub Halinga vallale ja seda hooldab kalmistuvaht. Uduvere kalmistul on rakendamisel kalmistumajanduse infosüsteem Haudi. Kalmistute korrashoidu finantseerib Halinga vald. 2008-2009. aastal korrastas kalmistut suvel õpilasmaleva rühm. 2010. ja 2011. ning 2014. aasta kevadel korrastasid Pärnu-Jaagupi kalmistut ja 2012. aastal Uduvere kalmistut aktiivsed vallaelanikud üleriigilise kampaania „Teeme Ära“ raames.

3.4.4. Seltsitegevus ja külaliikumine

Vallas on läbi ajaloo asutatud aktiivselt mitmeid kodanikeühendusi, et arendada ühistegevust või koondada ühiste huvidega inimesi. Vallas tegutseb üle 15 seltsi ja 7 seltsingut.

Pärnu-Jaagupi piirkond

Pärnu-Jaagupi Lauluklubi

Alevis tegutseb Pärnu-Jaagupi Lauluklubi, mille 20 liiget tegelevad ühislaulmise, teiste lauluklubidega kohtumise ja kogemuste vahetamisega.

Pärnu-Jaagupi Pensionäride Ühendus

Eakaid inimesi ühendab ka Pärnu-Jaagupi Pensionäride Ühendus, mille eesmärgiks on kultuuriline isetegevus ning ürituste korraldamine (viie tähtpäeva tähistamine igal aastal). 2013. aastal täitis seltsil 20. tegevusaasta.

MTÜ Jakobiõed

MTÜ Jakobiõed tegeleb heategevuse, kristlike ja loodussäästlike põhimõtete ning palverändude propageerimisega. Ühingu plaanides on rajada taastumiskeskus läbipõlemissündroomiga inimestele. Aktiivses koostöös Pärnu Toidupangaga toetatakse valla raskustes peredes toiduabiga üks kord kuus. 2013. aastast tegutsetakse Pärnu-Jaagupi kogukonnamajas (MeieMaja), mille eesmärk on arendada kogukonnale suunatud tegevusi, diakooniatööd ja populariseerida käsitööd. 2013. aastal käivitus Dokumentaalfilmiklubi, mis koostöös Maailmakooliga (MTÜ Mondo) näitab tasuta dokumentaalfilme aktuaalsetel teemadel kord kuus.

MTÜ Uduvere selts

Uduvere kandi traditsioonilisi üritusi korraldab MTÜ Uduvere selts, mille eestvedajaks on Erika Lilleorg, kes valiti 2003. aastal Pärnumaa sädeinimeseks ja 2009. aastal Halinga valla uhkuseks. Uduvere rahva omaalgatusel ja projektidest saadud vahenditega on korrastatud Uduvere park, kuhu on paigaldatud külakiik, rajatud tualett, võrkpalliplats, ronimise atraktsioon ning on tehtud hulgaliselt haljastustöid. Uduverel on oma lauamäng ning sealne jaanituli on kuulus kogu maakonnas.

Traditsioonilisteks üritusteks on Flora kammerkoori igaaastane kontsert Uduvere kirikus, vastlapäeva tähistamine ja Uduvere laat. Laadal toimub kauplemine kohaliku käsitööga ning on rahvalikud tantsu- ja lauluüritused. Iga aastaga kogub laat suuremat populaarsust.

MTÜ Häireliit.

Erinevaid teenuseid (objektide valvamine ja kontrollimine, veoteenus, lume lükkamine jms) pakub MTÜ Häireliit.

MTÜ KüsiMine

Isiksuse arengut toetavate ürituste (koolitused, spordivõistlused, ekskursioonid, laagrid, õppused jms) korraldamiseks on loodud MTÜ KüsiMine.

Libatse piirkond

Aktiivset külaliikumist, peale sportliku tegevuse, piirkonnas ei toimu. Võimalikuks kooskäimise kohaks on Libatse Lasteaia-alkkooli ruumid.

Spordiklubi Tervis

Külas tegutseb Spordiklubi Tervis, mis korraldab tervisespordipäevi ja sügisel mardijooksu. Suvel saab sportimiseks kasutada olemasolevaid spordiplatse jalgpalli, korvpalli ja võrkpalli mängimiseks.

MTÜ Libatse ja

MTÜ Kodesma

Külaelu arendamiseks on loodud MTÜ Libatse ja MTÜ Kodesma, mille eesmärgiks on ühissettevõtmete organiseerimine. Libatses on korraldatud külapäevi ja rallisprinti.

Vahenurme piirkond

Vahenurme kandi külaelanikest aktiivsema osa moodustavad noored vanuses 13–25, kes valdava osa koosviibitud ajast veedavad sportmängudega tegeledes. Selleks otstarbeks rajati oma jõududega võrkpalliplatsid ja osteti inventar. Võimaluse korral on läbi viidud tantsuõhtuid.

Märkimisväärseteks üritusteks on kujunenud Vahenurme Lasteaia-alkkooli eestvedamisel korraldatud jüripäev, jõulupidu ja koolilõpu pidu Vahenurme kandi külapidudena. 2014. a korraldati kooli 20. aastapäeva tähistamiseks suur suvealguse pidu.

Naisrahvatantsurühm Laieldes

Vahenurme Lasteaia-alkkoolis tegutseb naisrahvatantsurühm Laieldes.

Vahenurme selts Vaheka

Vahenurme piirkonda elavdavad Vahenurme selts Vaheka poolt korraldatud erinevad spordi- ja rahvaüritused: võrkpalliturniirid, sopsupäevad, jalgpalli pühapäevad, korvpallipäevad, lauamängu päevad (kabe, koroon, lauatenis), käsitööüritused jne. Seltsi eestvedajaks on Taimi Markson, kes 2005. aastal valiti Pärnumaa sädeinimeseks. Vaheka selts valiti 2008. aastal Halinga valla uhkuseks. 2013. aastal tähistas selts kümnendat tegevusaastat.

Vaheka selts on olnud aktiivne projektitöös. Aastatel 2005-2009 rekonstrueeriti meetme “Külade taastamine ja arendamine” abiga seltsimaja siseruumid, välisfassaad, katus ning sisustati jõusaal. 2009. aasta augustis toimus Vahenurme puisniidul rahvusvaheline talgulaager, mida korraldas SA Eestimaa Looduse Fond ja rahastas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus. Laagris osalesid noored Jaapanist, Türgist, Itaaliast, Hispaaniast, Saksamaalt, Iirimaaalt. Puisniidul tegeldi võsalõikamise ja okste koristamisega. 2010. aastal soetas selts Leader programmi abiga murutraktori, projektori ja sülearvuti ning korraldas aiandusalase õppereisi Tartu botaanikaeda ning Põltsamaa roosiaeda. Kohaliku Omaalgatuse Programmi toetusega valmis korrusmajade vahele laste mänguväljak (uued kiiged, liivakast ja ronimisvõrk).

Projektitoetuste kaasabil nähakse piirkonnas ette veel järgmisi tegevusi: seltsimaja töökoha loomine, bussipeatuste rajamine Roodi ja Kablima külla, mängu- ja spordiväljakute täiustamine ja hooldus, loodus- ja/või terviseraja rajamine, ühisürituste ja õppereiside korraldamine, küla üldpildi parendamine ning ettevõtluse hoogustamine (töökohtade loomine) piirkonnas.

Vee Rahvamajas korraldatakse aastas paar üritust. Kuulsaim neist on maakondlik külapillimeeste kokkutulek. Palju rahvast toob kokku ka jaanipäevapidu.

Maima küla seltsing

Maima küla seltsing korraldab üritusi kevadest sügiseni. Traditsioonilised üritused on Maima mängud, jaanisimman ja sügismatk. Ürituste eestvedajateks on perekonnad Annusver, Laur ja Laanesoo.

MTÜ Maamootor

Maima külas ostis 2011. aastal endise saevabriku MTÜ Maamootor, kelle tulevikuplaanides on hoonetekompleksi rekonstrueerimine vanatehnika hoiu- ja eksponeerimispaigaks. Lisaks soovib selts kinnistul tulevikus korraldada erinevaid üritusi (näitused, vanakraamilaadad, õppe- ja vanatehnikapäevad jms). 2013. ja 2014. aasta maikuu toimusid MTÜ eestvedamisel Maima Mailaat, koos vanatehnika näituse ja vanatehnikaga seonduva ostu-müügi-vahetusega.

Mõisaküla piirkond

MTÜ Väga Viis Selts

2011. aasta kevadel loodi, Mõisaküla, Tühjasma, Lehu, Eametsa ja Soosalu külade elavdamiseks MTÜ Väga Viis Selts. Kooskäimise kohaks on 2012. aastal vallalt võõrandatud Pööravere koolimaja hoone, mis on plaanis rekonstrueerida ning rajada kinnistule külaplats. Seltsi tegevuskavas on ühisürituste ja koolituste korraldamine, küla ajaloo kogumine ja eksponeerimine. Eesmärgiks on võetud ka teeviitade, talunimedede ja infotahvlite paigaldamine piirkonnas. Kaks viimast aastat ei ole tegevust toimunud.

Spordiklubid

Spordiklubi Tervis

Spordiklubi Tervis tegevusalad on laskmine, jalgpall, tervisesport. Klubi tegutseb Libatses ja spordikeskuses.

Pärnu-Jaagupi Korvpalliklubi

Pärnu-Jaagupi Korvpalliklubi ühendab korvpallist huvitatud inimesi ja organiseerib nendele treening- ning võistlustegevust. Klubi tegutseb spordikeskuses.

Pärnu-Jaagupi Tuletõrjeselts

Pärnu-Jaagupi Tuletõrjeseltsi põhitegevusteks on tuletõrjespordi edendamine ja vabatahtliku päästekomando arendamine. Tuletõrjeseltsi korraldab koostöös Eesti Tuletõrjespordi Liiduga iga aastal vähemalt ühe Pritsu Karika etapi ja Eesti koondvõistkonna suvised treeninglaagrid Pärnu-Jaagupi staadionil. Projektitoetuse abiga rekonstrueeritakse tuletõrjeseltsi peahoone, kus hakkavad paiknema ruumid vabatahtlikule päästekomandole, tuletõrjesportlastele, tuletõrjemuseumile, tuletõrje noorteringile ja kaitseliidu kohalikele rühmadele. Eelnevatel talvedel on tuletõrjeselts rajanud kohaliku liuvälja ja seda on plaanis teha ka tulevikus.

Pärnu-Jaagupi Rahvaspordi Edendamise Seltsing

Pärnu-Jaagupi Rahvaspordi Edendamise Seltsing tegeleb rahvaspordi edendamisega Halinga vallas ja on üks Pärnu-Jaagupi poolmaratoni teatejooksu korraldajatest. Plaanis on rajada kooliparki discgolfi väljak.

Seltsing Jalgpalliklubi Pärnu-Jaagupi

Seltsing Jalgpalliklubi Pärnu-Jaagupi ühendab erinevas eas jalgpallihuvilisi. Võisteldakse III liigas. Eesmärgiks on jalgpallimänguuskuse arendamine, noorte vaba aja sisustamine ja jalgpalli populariseerimine. Kohaliku Omaalgatuse projekti toel korraldati 2011. aasta suvel jalgpalliturniir „Pärnu-Jaagupi Cup 2011“ ja 2012. a jaanuaris „Pärnu-Jaagupi futsal CUP 2012“. Meeldejäävaks sündmuseks oli 2011. ja 2013. aasta suvel toimunud sõpruskohtumine Eesti Jalgpalli Liidu meeskonnaga Pärnu-Jaagupis ja Tallinnas A. Le Coq'i väljakul.

Pärnu-Jaagupi Lauatennise klubi

Pärnu-Jaagupi Lauatennise klubi võimaldab kõigil suurtel ja väikestel lauatennisehuvilistel kolm korda nädalas osaleda ühistreeningutel Pärnu-Jaagupi Spordikeskuses. Klubi jätkab viimasel kolmel hooajal korraldatud Halinga valla lauatennise seeriavõistluse korraldamist, kus on osalejaid kogu vabariigist ja isegi väljastpoolt Eestit. Osaletakse Eesti meeskondlikel ja individuaalsetel meistrivõistlustel, esindatakse valda maakonna ja vabariigi talimängudel.

Regulaarselt kooskäivaid täiskasvanute treeningugruppe on mitmeid. Enim on korvpalliga tegelejaid. Nn amatöörkorvpallurid osalevad Pärnu Meeste Korvpalliliiga mängusarjades, valdada mängudel, sõprusturniiridel ja valla korvpalli kevadturniiril, mille eestvedajaks on Ain Kärner. Harrastajate grupis treenivad valla ettevõtjad ja teised korvpallihuvilised. Spordialadest tegeletakse veel võrkpalliga ja palju erinevas vanuses poisse on haaratud jalgpallitreeningutele. Jalgpallipoisse treenib juba viiendat aastat Pärnu Spordiseltsi Kalev Spordikooli treener Aleksei Galkin. Naistele ja tütarlastele pakub võimalust osaleda jõusaali ringtreeningul ja aeroobikatreeningutel Merili Passel. Aastaringiselt tegutseb grupp tervisesportlasi, kes osalevad sarijooksudel, suusavõistlustel ning teistel tervisespordiüritustel.

3.4.5. Spordihood ja - rajatised

Valla keskses, Pärnu-Jaagupis on staadion 300 meetrise jooksurajaga, mänguväljakud (korvpall, võrkpall, sh rannavõrkpall, jalgpall ning tennis) ning tuletõrje õppetorn, mis vajab renoveerimist. 2000. aastal valmis kaasaegne spordikeskus, mis pakub erinevaid sportimisvõimalusi. Spordikeskuses on normaalmõõtmetega korv- ja võrkpalliväljak(ud), jõusaal, lauamängude ruum, lasketiir, sauna kasutamise võimalus. Vahetu naabrus staadioniga loob head eeldused suurürituste ja treeninglaagrite korraldamiseks.

Libatse külas on kooli võimla (12 x 24 m), õues mänguväljakud ja korvpalliplats, jooksurajad koolimaja ümbruses ning jalgpalliväljak.

Vahenurme Lasteaia-alkkooli juures on murukattega välisväljakud (korvpall, jalgpall).

Üha enam on külarahvas hakanud omaalgatuslikult rajama spordi- ja mänguväljakuid küladesse. Kohaliku rahva poolt on korrastatud võrkpalliväljak Uduvere pargis, Vahenurme ja Libatse külas.

Väiksematele lastele mõeldud mänguväljakud asuvad Pärnu-Jaagupi raamatukogu ees, Soo tänava korruselamute vahel, lauluväljaku pargis, Pärnu-Jaagupi Lasteaia Pesamuna õuel, Libatse Lasteaia-alkkooli õuel, Libatse tiigi kaldal, Vahenurme korruselamute õuealal ning Vahenurme Lasteaia-alkkooli õuel.

Pärnu-Jaagupi Tuletõrjeselts on koostöös vallavalitsusega loonud mitmel talvel võimaluse valgustatud liuvälja kasutamiseks.

2008. aasta sügisel valminud jalg- ja jalgrattatee annab võimaluse suveperioodil kasutada seda rullisurajana ja talvel valgustatud suusarajana.

2010. aastal rajas MTÜ Kodesma PRIA toetusel Libatse külla valgustatud asfaltkattega korvpalliväljaku. Talvel võimaldati väljakut huvilistel kasutada liuväljana. Korvpalliväljaku kõrvale rajati 2011. aastal ka liivakattega võrkpalliväljak ning korvpalliväljakul luuakse võimalused tennise mängimiseks. PRIA eraldas ca 800 000 krooni (51 129 eurot), millele lisandus MTÜ omaosalus.

3.4.6. Spordiüritused

Suurematest spordiüritustest on Halinga valla korraldada olnud või läbi viidud maakondlikud valdade suvemängud, maakonna ja vabariigi meistrivõistlused tuletõrjespordis (Pritsu Karika Pärnu-Jaagupi etapp), maakonna meistrivõistlused korv- ja võrkpallis, vabariigi vallavanemate spordipäev, vabariigi laste lauatennise *grand prix* etapivõistlused, maakonna ja vabariigi koolispordivõistlused (võrk-, korv-, rahvaste- ja jalgpall, ergomeetrisõudmine ning kergejõustik), Eesti Maaspordiliidu Jõud meistrivõistlused laskmises, populaarsust on kogunud poolmaratoni teatejooks koos lastejooksu ning tervisekõndimisega ja lauatennise seeriavõistlus.

Populaarne on kihelkonna algklassiõpilastele korraldatav võistlussari „Ole osav ja kiire“, mida veab juba aastaid Rein Semenov.

Pikaajalise traditsiooniga üritus on võrkpalliturniir Kobakäpa karikas, mis sai alguse juba 1999. aastal. Esimesel aastal osales kolm naiskonda. Aasta-aastalt võistkondade arv kasvas, 2004. aastast lisandusid ka meeste võistkonnad. Traditsiooniliselt on viimastel aastatel osalenud kaheksa naiskonda ja kaheksa meeskonda.

Ülevallalised üritused on jüriööjooks, jalgpallipäev, poolmaratoni teatejooks, tänavakorvpall, paaristurniir võrkpallis, rannavolleturniir, perepäev, mardipäeva jooks, hallatavate asutuste spordipäev, jõuluturniir korvpallis ning külade spordimängud.

Koolivaheaegadel toimuvad mitmed spordilaagrid: Rein Semenov korraldab kihelkonna lastelaagrit, kus peale Halinga valla osalevad veel Are valla noored. Treener Ülo Laks korraldab tuletõrjespordi laagreid. Populaarsed on ka Pärnu-Jaagupi Korvpalliklubi ja treener Priit Pihelga korraldatavad spordilaagrid.

Kultuuri ja spordi valdkonna probleemid ja võimalused

- Võimalus on valla külade aktiivsete kodanike omaalgatuse julgustamine ja toetamine nii kultuuri- kui ka spordi valdkonnas.
- Probleemiks on suurte ürituste korraldamiseks sobiva ruumi puudumine. Võimaluseks on spordikeskuse saali akustika parandamine.
- Vabaõhu ürituste atraktiivsemaks muutmiseks on vajalik lähiaastatel toetusprojektide kaudu renoveerida lauluväljaku park, kus puuduvad tualetid, prügikastid ning vananenud on ka pingid.
- Rahva tervise ja sportimisharjumuste parandamiseks on vajalik jätkuvalt arendada uusi ja säilitada olemasolevaid sportimisvõimalusi.
- Probleemiks on vananenud spordiinventar. Võimaluseks on selle väljavahetamine avanevate projektide toel.

3.5. Haridus ja noorsootöö

Munitsipaalharidusasutusi on kokku 5.

- Pärnu-Jaagupi Gümnaasium
- Libatse Lasteaed-alkkool
- Vahenurme Lasteaed-alkkool
- Pärnu-Jaagupi Muusikakool
- Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna

Kesksed valdkondlikud haridusdokumendid on Halinga valla arengukava, kõikide haridusasutuste arengukavad ja põhimäärused.

3.5.1. Alusharidus

Halinga valla kolmes lasteaias käib 10. septembri 2014. a seisuga kokku 154 last. Pärnu-Jaagupi Lasteaias Pesamuna töötab 6 rühma 112 lapsega. Libatse lasteaias on avatud kaks liitühma, kus nooremas rühmas käib 8 last ja vanemas 14 last. Vahenurme lasteaias avati 2014. a sügisel lisaks üks liitühm ja nüüd töötab lasteaias kaks liitühma. Nooremas liitühmas käib 8 ja vanemas liitühmas 12 last. Lasteaedades töötab kokku 19 pedagoogi, nende hulgas liikumis- ja muusikaõpetajad. Lasteiaõpetajatest 10 on üle viiekümneaastased, mis tingib lähiaastatel vajaduse noore kvalifitseeritud kaadri järele.

Halinga valla lasteaedades käib 2014/2015 õppeaastal 25 teiste omavalitsuste last, mis on kümne lapse võrra rohkem kui eelmisel õppeaastal. Kõige rohkem lapsi on Tallinna ja Pärnu elukoha registreeringuga.

3.5.2. Üldharidus

Üldhariduse probleemiks on kujunenud õpilaste vähenemine vallas (vt. tabel 6), mistõttu 2014. aastal korrastati koolivõrku.

Vallas on kolm üldhariduskooli: Libatse algkool, kus õpe toimub põhikooli I ja II kooliastmel ja Vahenurme algkool, kus õpe toimub I kooliastmel ja II kooliastme IV klassis. Pärnu-Jaagupi Gümnaasium, kus tegutsevad ühe asutusena põhikool ja gümnaasiumi 11. ja 12. klass. Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi hoone valmis 1. septembril 1960. aastal. 90ndate aastate alguses kolisid algklasside õpilased endisesse lasteaija majja. 2004. aastal renoveeriti kooli söökla ja 2006. aastal kogu koolimaja.

Tabel 6. Õpilaste arvud koolides õppeaastate alguse seisuga (Halinga Vallavalitsus).

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Vahenurme algkool	16	12	13	14	10
Pärnu-Jaagupi Gümnaasium	242	220	196	186	173
Libatse algkool	43	32	34	32	26
Vallas kokku	301	264	243	232	209

Tabel 7. Esimesse klassi minevate õpilaste prognoos seisuga 10.09.2013.a (Halinga Vallavalitsus)

Koolid	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi teeninduspiirkond	17	14	21	17	24	21
Libatse kooli teeninduspiirkond	4	7	6	1	4	4
Vahenurme kooli teeninduspiirkond	2	4	3	5	3	3
Kokku	23	26	30	23	31	28

Kooliminejate arvude prognoosid on reaalsed paaril lähiaastal. Meie vallas sündinutest ei alusta kooliteed kohalikes koolides ligi 1/3 lastest. Seetõttu võivad kaugemate aastate prognoosid oluliselt tegelikkusest erineda.

Riiklik hariduspoliitika, muutuv majanduslik olukord ja laste arvu pidev vähenemine kohustab hallatavaid asutusi nende tööd ümber korraldama ja kulutusi optimeerima. Mainitud tegevuse toetamiseks loodi vallavolikogu majandus- ja ettevõtluskomisjoni ettepanekul töörühm, mille ülesandeks on selgitada välja: kas Halinga valla kooli- ja lasteaiavõrk on valla arenguperspektiivi seisukohalt optimaalne, millisena näeb töörühm valla koolivõrku õppeaastaks 2015/2016 või 2016/2017, kas võimalik ühine juhtimine annab majanduslikku efekti eelkõige hariduse kvaliteedi osas ning kas võimalik ühine majandamine annab majanduslikku efekti.

Riikliku õppekava järgi peab gümnaasiumi osa õpilastele olema pakutud valikuid, mida riiklik õppekava määratleb, kuid kool otsustab kuidas ja mitme õppesuuna alla neid grupeeritakse. Kõik õpilased võivad valida ühe suuna, võib aga tekkida olukord, kus õpilased valivad kolme õppesuuna vahel. Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis on võimalik valida õppeaineid loodus-, sotsiaal- ning ettevõtlus- ja ettevõtlikkuse õppesuunas. Valiku langetab õpilane. Ettevõtlus- ja ettevõtlikkussuuna õpilased õpivad ettevõtluse ja ettevõtlikkusega seonduvaid aineid Pärnu Kolledžis.

Gümnaasiumiosa pidamine oleneb väga paljudest asjaoludest, eelkõige aga õpilaste valikutest. Vallapoolne majutuskoha/õpilaskodu väljaehitamine ja gümnaasiumiõpilaste tasuta toitlustamine ei ole õpilasi juurde toonud.

Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis ei avatud 2014. aasta 1. septembril kümnendat klassi ja kool korraldatakse põhikooliks ümber järk-järgult 2016/17 õppeaastaks.

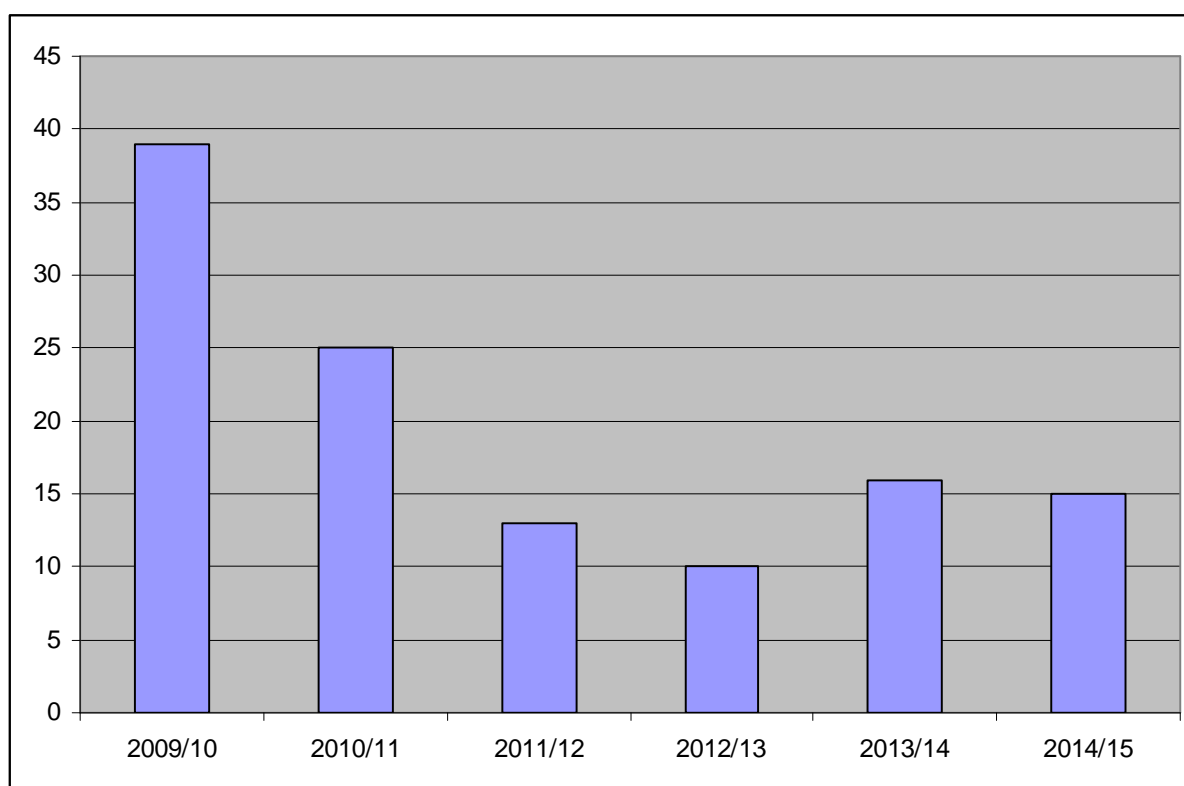
Halinga valla haridusvaldkonna üheks probleemiks on kooliränne.

Väljaspool Halinga valda õpib kõige rohkem õpilasi Pärnu linna koolides (vt. tabel 8). Kokku õpib 2014/15 õppeaastal 59 meie valda registreeritud last teiste omavalitsuste koolides.

Tabel 8. Halinga valla laste arv teistes omavalitsuste koolides (Halinga Vallavalitsus)

Õppekoht	2012/13	2013/14	2014/15
Pärnus põhikooliosas	22 (sh Pärnu Täiskasvanute gümnaasiumis põhikooli osas 2)	22 (sh Pärnu Täiskasvanute gümnaasiumis põhikooli osas 1)	20
Pärnus gümnaasiumiosas	34 (sh Pärnu Täiskasvanute gümnaasiumis 15)	21 (sh Pärnu Täiskasvanute gümnaasiumis 8)	25 (sh Pärnu Täiskasvanute gümnaasiumis 9)
Pärnus kokku	56	43	45
Mujal põhikooliosas	11	13	11
Mujal gümnaasiumiosas	5	3	3
Mujal kokku	16	16	14
KÕIK KOKKU	72	59	59

Teistest valdadest Halinga valla koolides õppivate laste arv on võrreldes eelmise õppeaastaga ühe lapse võrra vähenenud. Põhikooli osas õpib kõige rohkem lapsi Pärnu linnast, gümnaasiumiosas üks laps Are vallast ja üks laps Sindi linnast. 2014/2015 õppeaastal õpib meie vallas kokku 15 last teistest omavalitsustest (joonis 2).

Joonis 2. Teiste valdade lapsed meie valla koolides (Halinga Vallavalitsus)

Ligi pooled ehk ca 50% pedagoogidest on üle 50 aastased (vt. tabel 9). Noorte õpetajate leidmiseks võttis 2007. aastal Halinga Vallavolikogu vastu määruse, mis näeb kõrgharidusega noorele õpetajale ette kahe aasta jooksul igakuiselt 128 euro suuruse toetuse. 2009/2010 õppeaastal said eelpoolnimetatud toetust kaks pedagoogi. Järgnevatel aastatel noori õpetajaid valda tööle ei ole asunud.

Tabel 9. Pedagoogide vanuseline koosseis 2014/15 õppeaastal (Halinga Vallavalitsus)

	Alla 25	25-29	30-39	40-49	50-59	60-...	Kokku
Pärnu-Jaagupi Gümnaasium	0	1	1	5	12	5	24
Libatse Lasteaed-alkool	0	0	0	3	4	0	7
Vahenurme Lasteaed-alkool	0	0	0	2	0	0	2
KOKKU	0	1	1	10	16	5	33

3.5.3. Huviharidus

Halinga vallas on loodud võimalused osaleda erinevates huviringides, tantsurühmades, ansamblites ja treeninggruppides. Ringide nimekirjad ja tööplaanid on avaldatud koolide kodulehekülgedel. Noorte vaba aja sisustamisega tegelevad kõik valla haridusasutused, Pärnu-Jaagupi rahvamaja, raamatukogud ja spordikeskus.

Huviharidus on olulisel määral finantseeritud vallaeelarvest.

Pärnu-Jaagupi Muusikakool tegutseb alates 1981. aastast. 2003. aastal koliti renoveeritud ruumidesse aadressiga Kooli 2. 2014/15 õppeaastal õpib muusikakoolis 59 last 13 õpetaja käe all. Pärnu-Jaagupi muusikakoolis saab õppida järgmisi pille: klaver, viiul, kitarrid (klassikaline-elektri- ja basskitarr), kanded (väike- ja rahvakannel), puhkpillid (plokkflööt, flööt, klarnet, saksofon, trompet, tromboon, metsasarv, tenor, bariton, tuuba), suupill, akordion, löökpillid (trummid), vokaalõpetus.

Lapsi võetakse kooli õppima 7-10 eluaastast. Õppimisvõimalused on ka vanematel muusikahuvilistel õpilastel ja täiskasvanutel, kuid seda võimalust praktiliselt ei kasutata.

Õppetöö kestab põhiliselt 7-9 aastat ja on nelja-astmeline: eelkool, põhikool - noorem aste, põhikool - vanem aste ja lisa-aastad. Noorema astme lõpetamisel saab õpilane noorema astme lõputunnistuse ja võib valida mitme võimaluse vahel:

- jätkab õpinguid vanema astme põhiõppes
- suundub õppima rütmimuusika osakonda
- jätkab õpinguid huviõppes
- lõpetab muusikaõpingud.

Kooli lõpetamisel saab õpilane Eesti Muusikakoolide Liidu poolt kinnitatud vormiga lõputunnistuse koos hinnetelehega.

Muusikakoolis õpitakse ka ettevalmistusklassis ja eelklassis. Populaarne on mudilasrühm, kus aasta-aastalt on laste arv kasvanud.

3.5.4. Noorsootöö

Peamiseks alaealistega tehtava kriminaalpreventiivse töö koordineerijaks on „Alaealise mõjutusvahendite seaduse” alusel moodustatud valla alaealiste komisjon. Komisjoni pädevuses on alaealiste õigusrikkumiste asjade arutamine, et leida just konkreetsele alaealisele sobiv mõjutusvahend. 2009. aasta detsembris valmis alaealiste komisjoni kriminaalpreventiivse tegevuse arengukava, mida uuendatakse igal aastal.

2014. aasta suvel töötas vallas Eesti Õpilasmaleva kaks rühma OÜ Halingas. Kohaliku Omaalgatuse Programmi toel said Uduvere seltsingu eestvedamisel 20 last oma suve sisukamaks muuta. Töökasvatuse eesmärgiks on noorsootöö meetodite kaudu parandada noorte olukorda tööturul, suurendades noorte tööhõivevalmidust.

Noorteinfo ja nõustamisega tegeletakse maakondlikul tasandil. Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi põhikooli ja gümnaasiumi lõpetajad kasutavad Pärnu Õppenõustamiskeskuse erialaspetsialistide teenuseid. Samuti osaletakse igal aastal suurimal noorteinfo üritusel, infomessil Teeviit. Nõustamise ühe alaliigi, karjäärinõustamisega, tegeleb Pärnu-Jaagupi Gümnaasium.

Aastaringselt korraldavad koolivaheaegadel spordiklubid laste- ja noorte spordilaagreid. Traditsiooniks on saanud kihelkonna suur spordilaager, kuhu kogunevad Pärnu-Jakobi kihelkonna lapsed. Spordiklubi Tervis korraldab regulaarseid laskespordi laagreid ja korvpalliklubi Pärnu-Jaagupi teeb laagreid korvpallihuvilistele noortele. Kooli tänava asfalteeritud spordiplatsile on rajatud *skatepark*, mis on noorte seas populaarne.

Rahvusvaheline noorsootöö sai alguse 2007. aasta suvel, kui Uduvere seltsingu Eesti õpilasmaleva rühmas töötas 15 last Poolast Ostrow Mazowieckast. Korrastati Uduvere kiriku ümbrust ja kalmistut. 2008. aastal viibisid Halinga valla lapsed Poolas laagris ja 2010. aasta suvel võõrustati Ostrow Mazowiecka omavalitsuse parimaid õppureid, neile tutvustati valda ja Eesti vaatamisväärsusi ning samal suvel said meie valla lapsed tutvuda Ostrow Mazowiecka ja Poola eluoluga. Viimastel aastatel on toimunud samasugune õpilasvahetus.

Avatud noortekeskus

Pärnu-Jaagupi Rahvamajas tegutses alates 2004. aasta sügisest avatud noortekeskus, mille sisustamiseks saadi vahendid projektidest. 2005. aasta suvel remonditi osaliselt ruumid vanas gümnaasiumi poiste tööõpetuse majas, et noored saaksid oma maja. Viimistluseks saadi vahendid sponsoritelt. Peale seda jätkas avatud noortekeskus omaette tegutsemist endises poiste tööõpetuse maja ruumides.

2008. aastal taasavatud noortekeskus (ANK) on piirkonna noorte vabatahtlik kokkusaamise ja ühise tegutsemise koht, kus saab mängida erinevaid lau- ja arvutimänge, piljardit, vaadata televiisorit, kuulata muusikat ja teha muud huvitavat. Noortekeskuse ruume saab kasutada klassiõhtute ja sünnipäevade pidamiseks. Projektide toel on 2011. aastal ostetud muusikakeskus, aktiivkõlarid ja mängukonsool Nintendo Wii. 2012 aastal basskõlarid, Wii mängu, televiisor ja digiboks, 2013. aastal 3in1 mängude laud ja uus muusikakeskus. 2014. aasta suvel tehti värskendav remont siseruumides ja korrastati maja ümbrust. Sündmuste jäädvustamiseks osteti peegelkaamera.

Hariduse ja noorsootöö valdkonna probleemid ja võimalused

- Probleemiks on koolihooned, mis vajavad rekonstrueerimist. Võimaluseks on taotleda töödeks lisarahastust või teostada need järk-järguliselt laenu abiga.
- Õpilaste vähenemine ja gümnaasiumiosa ning väikekoolide alakoormatus. Kuna valla elanikkond jätkuvalt väheneb, tuleb koolivõrku optimeerida ja leida vabanenud kooliruumidele kasutus.
- Kohalikesse lasteaedadesse on raske leida noori kvalifitseeritud õpetajaid. Vallapoolne noore pedagoogi toetus 128 eurot kuus ei ole olnud piisavalt motiveeriv. Lisavõimaluseks on lasteaiaõpetajate palgatingimuste parandamine.
- Hariduslike ja arenguliste erivajadustega laste arvu pidev suurenemine. Vajalik on rakendada suuremal määral tugisüsteeme (sotsiaalpedagoog, abiõpetajad) ja leida nende jaoks rahalisi vahendid.
- Võimaluseks on noorte kaasamine kohaliku elu korraldamisse, nende omaalgatuse soodustamine ja toetamine ning neile alternatiivsete võimaluste leidmine vaba aja sisustamiseks. Traditsiooniliste vaba aja veetmise viiside kõrval tuleb toetada ka uudeid tegevusi.
- Noorsootöö arendamiseks on järgmised võimalused: suviste töölaagrite ja lastelaagrite korraldamine ja korraldamise toetamise jätkamine; noortekeskuse töötaja ja teiste noortega tegelejate koolitamine ja toetamine. Vaba aja veetmist toetava keskkonna kujundamine – olemasolevate mänguväljakute ja puhkealade korrashoid, spordi- ja mänguplatside jätkuv rajamine ja korrastamine.
- Lapsevanemate paremaks kaasamiseks lapsi puudutavatesse tegevustesse on võimalusteks lapsevanemate omaalgatuste toetamine laste vaba aja tegevuste ja ühisürituste korraldamisel, lastevanematele koolituste korraldamine, nende suurem kaasamine lasteasutustega seonduvate küsimuste lahendamisel.
- Muusikakooli peamiseks probleemiks on rahaliste vahendite vähesus uute instrumentide ostmiseks. Investeeringuid selle probleemi lahendamiseks saab teha projektide ja fondide toel.

3.6. Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne

3.6.1. Tervishoid

Tervise Arengu Instituudi eestvedamisel on 2010. aastal välja töötatud paikkonna terviseprofiili koostamise juhend. Vallavalitsus koostas paikkonna terviseprofiili uues redaktsioonis (kinnitatud Halinga Vallavolikogu 27.08.2014 otsusega nr 23), mis aitab kaardistada elanikkonna tervise olukorda ja seda mõjutavaid tegureid kõikide eluvaldkondade põhiselt ning määratleda vajalikud tegevused tervise olukorra parandamiseks.

3.6.2. Tervishoiu- ja hoolekandeesutused

Vallas tegutsevad kolm perearsti: FIE Marina Simm, FIE Eve Keskküla ja OÜ Perearst Merike Roseniit. Lisaks Halinga vallale jääb arstide teeninduspiirkonda veel Are vald.

SA Pärnu Haigla erakorralise meditsiiniabiteenistuse kiirabi osakonna Pärnu-Jaagupi brigaad, rendib ruume SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodult aadressil Pärnu-Jaagupi alev, Männi tee 24.

Vallas on üks apteek (AS Ülejõe Apteek), mis asub Pärnu-Jaagupi alevis Pärnu mnt 25. Hooldusteenust pakuvad MTÜ Halinga Turvakodu ja SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu.

MTÜ Halinga Turvakodu on üldtüüpi hooldekodu, kus hooldatakse ööpäevaringselt eakaid ja erivajadustega inimesi. Turvakodu paikneb kolmes eraldi majas. Tõrdu külas asuvas Halinga mõisahoones on 36 kohta. Pärnu-Jaagupi alevis, Kalli mnt 9 asuvat hoonet kasutatakse kinnistule seatud hoonestusõiguse alusel ning seal on 10 kohta. Libatse külas asuvas hoones on hetkel 37 kohta ning tulevikus on plaanis kohtade arvu suurendada. Halinga Turvakodu hoonetes on klientide kasutada 1-3-kohalised magamistoad, puhkeruumid, väike raamatukogu, sanitaarsõlmed, saun ja Tõrdu külas ka mõisapark. Regulaarselt korraldatakse kontserte ja külas käib teater. Suurematel kristlikel pühadel toimuvad jumalateenistused. Igal suvel korraldatakse töötajatele ja klientidele bussiekskursioone.

Halinga Turvakodu personali kuulub 2014. aastal 30 inimest. Kliendi hooldustasu ühes kuus 2014. aastal on vahemikus 520-600 eurot.

MTÜ Halinga Turvakodu prioriteediks järgnevatel aastatel on Libatse külas asuva hoone laiendamine ning teenuse kohtade arvu suurendamine. Pärnu-Jaagupi alevis, Kalli mnt 9 hoones olevad kliendid plaanitakse kolida sügisperioodil 2014. a Vahenurme Lasteaia-alkkooli hoonesse, kus MTÜ Halinga Turvakodu rendib ruume. Vahenurmes asuvas hoones soovitakse teenust pakkuda 44 kliendile.

SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu, mis tegutseb erakapitalil, asub Halinga vallas Männi tee 24. 2014. aastal on tasulisel hooldusteenusel kuni 50 kohta. Iseseisval statsionaarsel õendusabi teenusel (endine hooldusravi teenus) on 2014. aastal avatud keskmiselt 10 kohta kuus. Iseseisva statsionaarse õendusabi teenuse voodipäeva maksumuse omaosalus on ööpäevas 7,38 eurot ning kohamaksumusest puudujääva osa tasub Eesti Haigekassa.

3.6.3. Sotsiaalhoolekanne

Kohaliku omavalitsuse ülesanne sotsiaalhoolekande korraldamisel on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine.

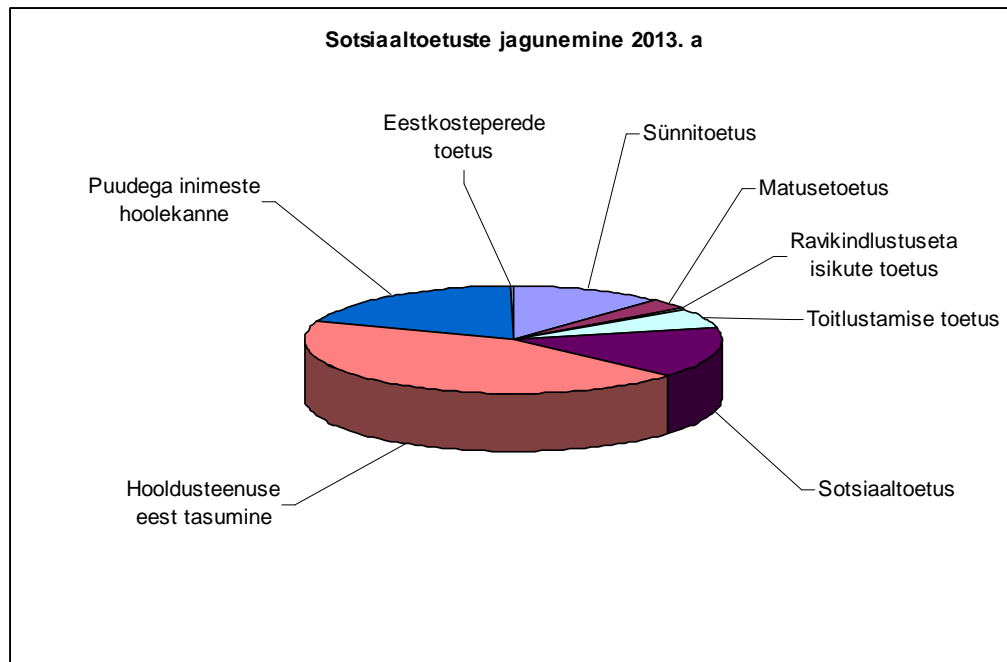
Sotsiaaltoetus on isiku või perekonna toimetuleku soodustamiseks antav rahaline toetus. Sotsiaaltoetusteks on toimetulekutoetus, hooldajatoetus ja omavalitsuse eelarvest makstavad täiendavad sotsiaaltoetused.

Halinga Vallavalitsuse poolt makstavad sotsiaaltoetused jagunevad sissetulekust sõltuvateks sotsiaaltoetusteks ja sissetulekust sõltumatuteks sotsiaaltoetusteks. Sissetulekust sõltuvad toetused on toetus kütte ostmiseks, ravimite, nägemisteravust korrigeerivate abivahendite ja muu abivahendi ostmiseks, lastele koolis ja koolieelses lasteasutuses toitlustamise eest tasumiseks, sotsiaal- ning tervishoiuteenuste eest tasumiseks, transporditoetuseks ja muudel juhtudel

eraldatav sotsiaaltoetus. Sissetulekust sõltumatud toetused on: lapse sünnitoetus, matusetoetus, kindlustamata isikute tervishoiuteenuste toetus, toetus laste eestkoste- ja hooldusperedele, toetus tule- ja loodusõnnetuste puhul ning vältimatu sotsiaalabi.

Olulised ja põhimõttelised muudatused sotsiaaltoetuste maksmise osas jõustuvad alates 01. jaanuarist 2015. a. Sünnitoetus makstakse välja kahes osas, millest 50% makstakse lapsevanema avalduse alusel sünni registreerimise päevast arvates ja 50% lapse ühe aastaseks saamisel. Uue sotsiaaltoetusena lisandub alates 01. jaanuarist 2015. a I klassi astuja toetus.

2013. aastal esitati vallavalitsusele 342 taotlust valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste saamiseks ja aasta jooksul maksti erinevateks toetusteks 94 108 eurot (joonis 3).

Joonis 3.Valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste jagunemine 2013. aastal (Halinga Vallavalitsus).

Joonisest 3 nähtub, et suur osa sotsiaaltoetustest läheb eakate hoolekandeks ehk hooldusteenuse eest tasumiseks, millele lisanduvad valla eelarvest finantseeritavad koduteenuste osutamise kulud.

2013. aastal maksis vallavalitsus riigi poolt eraldatud vahenditest toimetulekutoetusteks 37 211 eurot.

Sotsiaalteenus on isiku või perekonna toimetuleku soodustamiseks antav mitterahaline toetus. Teenusteks on sotsiaalnõustamine, proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite andmine, koduteenused, eluasemeteenused, rehabilitatsiooniteenus, hooldamine perekonnas, hooldamine hoolekandetasutuses ning toimetulekuks vajalikud muud sotsiaalteenused.

Sotsiaalnõustamist osutavad vallavalitsuse sotsiaalametnikud – sotsiaaltöötaja, lastekaitsepsiholoog ja sotsiaalnõunik. Sotsiaaltöötaja osutab ka esmast võlanõustamisteenust. Multiprobleemsete inimeste abistamiseks tehakse koostööd Eesti Sotsiaalkindlustusametiga „Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu“ programmi raames.

Eluasemeteenus on eluruumi andmine või sotsiaalkorteri üürimise võimalus toimetulekuraskuses isikule või perekonnale. Vallal on kokku kaheksa sotsiaalkorteri, mis asuvad Vahenurmes. 01. mai 2014. aasta seisuga elab sotsiaalpinnal 16 inimest, nendest viis on lapsed.

Valla sotsiaalhoolekande peamisi eesmärke on avahoolduse laiendamine. Vallas on välja arendatud koduteenused. Teenust osutavad valla hooldustöötajad. Koduteenused on isikule kodustes tingimustes osutatavad teenused, mis aitavad tal harjumuspärasel keskkonnas toime tulla. 01. mai 2014. aasta seisuga on teenusel 17 klienti ja teenust osutavad kaks hooldustöötajat. Koduteenuseid vajavate isikute arv on aastate jooksul pidevalt kasvanud.

Vallas on välja arendatud tugiisiku teenus lastega peredele, lastele või lapsevanemale. Tugiisiku teenuse eesmärk on jõustada lastega peresid laste eest paremaks hoolitsemiseks ja neile arengut toetava kasvukeskkonna tagamiseks. 01. mai 2014. aasta seisuga osutab tugiisiku teenust kaks tugiisikut kolmele perele.

Alates 2011. aastast on võimalik pakkuda tugiisiku teenust puudega lapsega perele ja tugiisiku teenust puudega lapsele munitsipaalharidusasutuses. 01. mai 2014. aasta seisuga saab kaks puudega last tugiisiku teenust munitsipaalharidusasutuses kolmelt tugiisikult.

Alates 01. jaanuarist 2012. a määratakse vallas hooldajaid ainult sügava puudega täisealistele isikutele. 01. mai 2014. aasta seisuga on hooldajateks määratud 16 isikut 16 sügava puudega täisealisele hooldatavale.

01. mai 2014. aasta seisuga makstakse hooldajatoetust kuuele lapsevanemale seitsme puudega lapse hooldamise eest.

Sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna probleemid ja võimalused

➤ Transporditeenuse puudumine puuetega isikutele ja teistele abivajajatele. Vajadus antud teenuse järele on olemas, kuid puuduvad ressursid teenuse käivitamiseks. Vallavalitsusel ei ole otstarbekas suurte kulutuste tõttu soetada endale invatransporti ning samuti ei ole võimalik garanteerida täiskoormusega tööd autojuhile. Võimalus invatransporditeenuse osutamiseks on teenuse ostmise vastavalt vajadusele või selle lahendamine koostööna era- või kolmanda sektoriga. Sotsiaaltranspordi korraldamiseks on vajalik välja töötada vastav kord, mis annaks aluse teenuse osutamiseks.

➤ Sotsiaalteenuste valiku laiendamine on raskendatud spetsialistide puuduse tõttu kohalikul tasandil. Samuti puudub enamus teenuste puhul vajadus täiskoormusega töötaja järele, mis raskendab samuti teenuse osutaja leidmist. Vajalike teenuste (nt isiklik abistaja, psühholoogiline nõustamine jne) rakendamiseks on võimalus teenuseid osta sotsiaalasutustelt, kolmandalt sektorilt või teha koostööd teenuste pakkumiseks naabervaldadega.

➤ Vähene terviseteadlikkus. Võimalus tõsta tervisealast teadlikkust läbi infopäevade ning reklaamida sportimisvõimalusi.

➤ Valdkonna probleemiks on ka info vähene ja katkendlik liikumine ehk koostöövõrgustiku puudulik toimimine. Infovahetuse kiiremaks ja paremaks tagamiseks tuleks võrgustikuliikmetele (õpetajad, politsei, arstid, ametnikud jt) korraldada ühiseid regulaarseid ümarlaudu ja koolitusi ning arendada jätkuvalt juhtumipõhist koostööd.

➤ Kaldteede ja käsipuude puudumine ühiskondlikes hoonetes. Lisaressursside saamise võimalus läbi toetusprojektide.

4. EELARVESTRAATEEGIA

Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamisel ja menetlemisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-st 37 ning kohaliku omavalitsuse üksuse finantseerimise seaduse §-st 20. Kehtiv arengukava peab mis tahes eelarveaastal hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat (vt. tabel 10).

Eelarvestrateegias esitatakse kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks, eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud ja põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus. Eelarvestrateegias esitatakse ka ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuva üksuse majandusolukorrast ja muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

Eelarvestrateegias on toodud ka kavandatud tulude ületamise korral rahastatavate täiendavate tegevuste nimekiri.

Tabel 10. Eelarvestrateegia aastani 2018

Halinga Vallavalitsus	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	2 618 339	2 872 474	2 944 391	2 989 776	3 040 336	3 092 836
Maksutulud	1 549 545	1 691 110	1 769 355	1 815 740	1 867 300	1 919 800
sh tulumaks	1 430 632	1 572 610	1 651 055	1 697 440	1 749 000	1 801 500
sh maamaks	118 580	118 000	118 000	118 000	118 000	118 000
sh muud maksutulud	333	500	300	300	300	300
Tulud kaupade ja teenuste müügist	170 091	200 675	195 550	194 550	193 550	193 550
Saadavad toetused tegevuskuludeks	808 128	817 889	816 686	816 686	816 686	816 686
sh tasandusfond	155 284	183 995	183 995	183 995	183 995	183 995
sh toetusfond	534 492	554 967	554 967	554 967	554 967	554 967
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	118 352	78 927	77 724	77 724	77 724	77 724
Muud tegevustulud	90 575	162 800	162 800	162 800	162 800	162 800
Põhitegevuse kulud kokku	2 472 762	2 735 041	2 821 563	2 843 133	2 810 835	2 821 505
Antavad toetused tegevuskuludeks	152 092	187 977	187 977	187 977	187 977	186 177
Muud tegevuskulud	2 320 670	2 547 064	2 633 586	2 655 156	2 622 858	2 635 328
sh personalikulud	1 397 177	1 596 619	1 604 788	1 598 087	1 548 133	1 544 487
sh majandamiskulud	923 493	950 445	998 798	1 027 069	1 044 725	1 060 841
sh muud kulud	0	0	30 000	30 000	30 000	30 000
Põhitegevuse tulem	145 577	137 433	122 828	146 643	229 501	271 331

Halinga Vallavalitsus	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Investeeringistegevus kokku	-646 165	-114 164	-22 828	-46 643	-133 385	-175 215
Põhivara müük (+)	0	70 000	0	0	0	0
Põhivara soetus (-)	-6 217	-190 731	-3 206	-30 621	-118 585	-160 415
<i>sh projektide omaosalus</i>		-158 731	-3 206	-30 621	-118 585	-160 415
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	0	32 000	0	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-621 163	0				
Finantstulud (+)	81	300	200	200	200	200
Finantskulud (-)	-18 867	-25 733	-19 822	-16 222	-15 000	-15 000
Eelarve tulem	-500 588	23 269	100 000	100 000	96 116	96 116
Finantseerimistegevus	513 095	-112 000	-100 000	-100 000	-96 116	-96 116
Kohustuste võtmine (+)	621 163	0	0	0	0	0
Kohustuste tasumine (-)	-108 068	-112 000	-100 000	-100 000	-96 116	-96 116
Likviidsete varade muutus (+ suurene- mine, - vähenemine)	12 506	-88 731	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	112 006	23 275	23 275	23 275	23 275	23 275
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	1 276 369	1 164 369	1 064 369	964 369	868 253	772 137
Netovõlakoormus (eurodes)	1 164 363	1 141 094	1 041 094	941 094	844 978	748 862
Netovõlakoormus (%)	44,5%	39,7%	35,4%	31,5%	27,8%	24,2%
Netovõlakoormuse ülemäär (eurodes)	1 571 004	1 723 484	1 766 635	1 793 866	1 824 202	1 855 702
Netovõlakoormuse ülemäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	406 641	582 390	725 541	852 772	979 224	1 106 840
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse tulude muutus	-	10%	3%	2%	2%	2%
Põhitegevuse kulude muutus	-	11%	3%	1%	-1%	0%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,06	1,05	1,04	1,05	1,08	1,10
Netovõlakoormus ilma kohustusteta, mille võrra võib netovõlakoormuse piirmäära ületada		39,73%	35,36%	31,48%	27,79%	24,21%

4.1. Makromajanduslik keskkond ja eeldused

Käesolev ülevaade põhineb rahandusministeeriumi 2014. aasta kevadisel majandusprognosil, mis käsitleb Eesti majanduse arengut kuni aastani 2018.

Majandusaldus Euroopa Liidus jätkab kiiret ja stabiilset paranemist. Seda nii tööstuses, teeninduses kui tarbijatel. Visalt taastub eurotsoonis ehitussektor, mis Soome kaudu mõjutab ka Eesti majandust. Eesti sisemajanduse koguprodukt kasvab prognoosi kohaselt 2014. aastal 2,0% ja 2015. aastal 3,5%. Aastaks 2016 oodatakse 3,6%st kasvu. Majanduse vedajaks jääb 2014. aastal sisenõudlus, kuid ekspordi mõju peaks suurenema. Aastatel 2015-2016 on oodata majanduskasvu olulist kiirenemist koos välisnõudluse tugevnemisega.

Sisenõudluses püsib eratarbimise kasv kiirena (3,9%) vaatamata palgatulu kasvu aeglustumisele. Tarbimise reaalkasvu toetab üle ootuste aeglustunud tarbijahindade tõus ning järgmisel aastal tulumaksumäära alandamine. Järgnevatel aastatel hakkab eratarbimise kasv aeglustuma seoses hinnatõusu kiirenemisega ning prognoosiperioodi viimastel aastatel hõivatute arvu oodatava vähenemise tõttu. Sarnaselt eelneva aastaga jääb tagasihoidlikuks investeeringute kasv.

2014. aastal võib oodata kaupade ja teenuste ekspordi 2,4%st kasvu. Väliskeskkond hakkab jõudsamalt taastuma 2015. aastal ning siinsete ettevõtete kasvuvõimalusi hakkab avardama ka Soome majanduse järk-järguline kosumine. Kaupade ja teenuste impordi kasv kiireneb 2014. aastal 3,3%ni tugevneva isenõudluse ning ekspordiks vajalike sisendite ning komponentide suureneva sisseveo tõttu.

Tarbijahindade tõus alaneb 2013. aasta 2,8%lt 2014. aastal 1,4%ni ning kiireneb 2015. aastal 2,7%ni. 2014. aastal jätkub ka kütuse hinna odavnemine. Eeldusel, et toorainehindades suuremaid kõikumisi ei esine, stabiliseerub tarbijahindade tõus prognoosiperioodi lõpus 2,8% juures.

Hõive kasvutempo eelmise aasta teises pooles aeglustus ning aastases arvestuses jääb see 2014. ja järgneval aastal tagasihoidlikuks (0,2-0,3%). Viimase rahvaloenduse tulemustele toetudes on alust arvata, et alates 2016. aastast hakkab hõivatute arv siiski kiirenevas tempos vähenema, mis piirab paratamatult ka Eesti majanduskasvu võimalusi. Töötuse määr langeb soodsate majandusarengute puhul prognoosiperioodi lõpuks 6% lähedale.

Keskmise palga kasvutempo peaks 2014. aasta jooksul eelneva aastaga võrreldes aeglustuma, kuigi aasta algul võib kiire palgakasv veel püsida. 2014. aastaks prognoositakse palgakasvuks 6,2% ning edaspidi tempo veidi tõuseb. Reaalpalga kasv jääb 2014. aastal hinnatõusu järsu pidurdumise tõttu eelmise aastaga võrreldavale tasemele (4,8%).

4.2. Põhitegevuse tulude ja kulude prognoos

4.2.1. Tulubaasi prognoos

Eelarve põhitegevuse tulude osas jaotatakse tulud majandusliku sisu järgi järgmisteks liikideks:

- 1) maksutulud;
- 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.

Põhitegevuse tulud suurenevad 2015. aastal 2014. aastaga võrreldes ca 2,5%.

Tulumaks

Tulumaks moodustab suure osa Halinga valla eelarve tuludest, seega on tulumaksu laekumisel oluline mõju eelarve kulude kujundamisel. Tulumaksu osakaal 2014. aasta eelarve põhitegevuse tuludest on 54,7%. Võrreldes 2013. aastaga eraldab riik 2014. aastal kohalikele omavalitsustele täiendavalt 0,03% ehk senise 11,57% asemel 11,6% riigile laekuvast üksikisiku tulumaksust. 2015. aastal langetatakse üksikisiku tulumaksumäära 1% võrra, mis avaldab kindlasti mõju üksikisiku tulumaksu laekumisele.

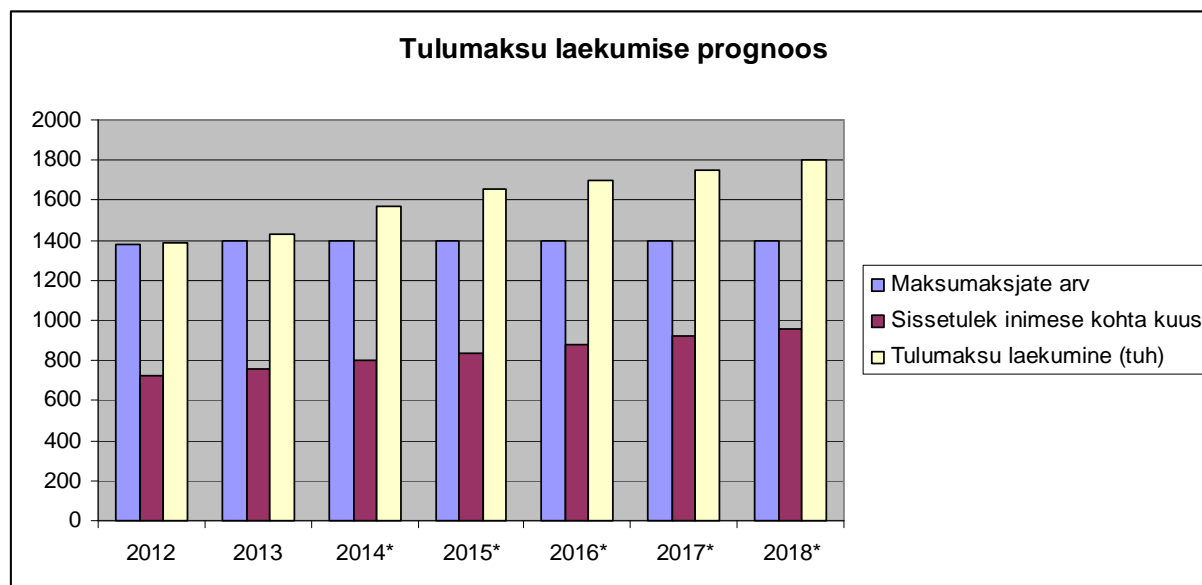
Tulumaksu laekumine on otseselt seotud maksumaksjate arvuga. Kui 2009. aastal oli Halinga vallas 1384 maksumaksjat, siis 2011. aastal keskmiselt 1352 maksumaksjat. 2012. aasta lõpu seisuga oli Halinga vallas 1362 maksumaksjat, 2013. aasta lõpus 1397 maksumaksjat. Maksumaksjate arvu suurenemine on toimunud peamiselt töötuse vähenemise arvelt. Üksikisikutele väljamakstavad summad suurenevad tasapisi palgatõusu tõttu ning olid 2013. aasta lõpus 832 eurot maksumaksja kohta (Eestis keskmiselt 1016 eurot). 2012. aasta lõpu seisuga võrreldes on väljamaksu summa suurenenud 61 eurot maksumaksja kohta. Järgnevatel aastatel prognoosime sissetulekute kasvu mõõdukat jätkumist (tabel 11). See omakorda kajastub üksikisiku tulumaksu laekumises. 2013. aasta tulumaksu laekumine kujunes ca 3% suuremaks kui 2012. aasta laekumine. 2014. aastaks on planeeritud ca 10% list tulumaksu laekumise kasvu 2013. aasta täitmiseiga võrreldes, 2015. aastaks ja sealt edasi prognoositakse ca 3% üksikisiku tulumaksu laekumiste kasvu aastas. Tulumaksu laekumise prognoos on illustreerivalt toodud joonisel 4.

Tabel 11. Laekuva tulumaksu prognoos eelarve strateegia perioodiks.

	2013	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Maksumaksjate arv	1397	1400	1400	1400	1400	1400
Maksumaksjate arvu muutus	1,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	12 211 884	12 261 884	12 312 000	12 362 000	12 412 000	12 462 000
Sissetulek inimese kohta kuus	761	800	840	880	920	960

	2013	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Sissetuleku kasv	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Sissetuleku kasv Eestis kokku	4,2%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Tulumaksu laekumine	1 430 632	1 572 610	1 651 055	1 697 440	1 749 000	1 801 500
Tulumaksu laekumise kasv	3,0%	10,0%	5,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,7%	12,8%	13,4%	13,7%	14,1%	14,5%

* prognoos

Joonis 4. Tulumaksu laekumise prognoos aastani 2018

Maamaks

Maamaks moodustab Halinga valla 2014. aasta eelarve põhitegevuse tuludest 4,1%. Alates 01. jaanuarist 2013 on vallas ühtne maamaksumäär 2% maa maksustamishinnast aastas. Seega on arvestuste kohaselt maamaksu laekumine ka edaspidi samas suurusjärgus, mis 2014. aastal.

Reklaamimaks

Reklaamimaks on ainus kohalik maks, mis on Halinga vallas kehtestatud ning selle osatähtsus 2014. aasta eelarve põhitegevuse tuludest on marginaalne. Reklaamimaksu laekumine on 2014. aastaks prognoositud 500 eurot ja prognoosiperioodil 2015-2018 300 eurot aastas.

Riigilõivud on väikese osatähtsusega (0,2% põhitegevuse tuludest) ning püsivad prognoosiperioodil samal tasemel.

Tulud kaupade ja teenuste müügist moodustavad 2014. aasta tulude eelarvest 7%. Tulud kaupade ja teenuste müügist järgnevatel aastatel pisut vähenevad. Vähenemise põhjustab Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi ümberkorraldamine põhikooliks õpilaste vähesuse tõttu.

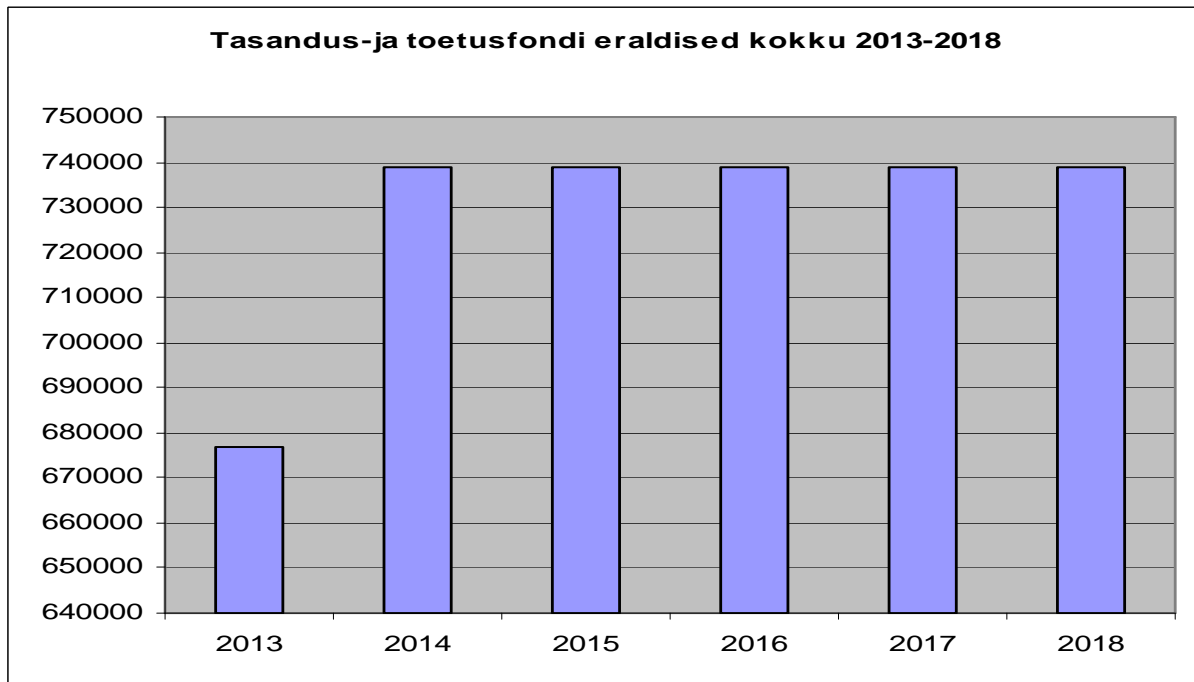
Tasandusfond on mittesihotstarbeline riigipoolne eraldis (tabel 12). Riigieelarves ette nähtud tasandusfondi suuruse aluseks on arvestuslike tulude ja kulude vahe, mis on läbi korrutatud eelarvete tasandusfondi koefitsiendiga. Arvestuslike kulude prognoosimisel võetakse arvesse laste, tööealiste inimeste ja vanurite arv, arvestuslikud teepikkused ja andmed puudega isikute kohta. Samuti toimetulekutoetust vajavate inimeste orienteeruv arv. Arvestuslike tulude leidmisel võetakse aluseks kolmel eelneval aastal laekunud tulumaksude ja loodusvarade kasutamissoiguse tasude kaalutud keskmine ning eelneva aasta arvestusliku maamaksu suurus. Tasandusfondi eraldis moodustab 2014. aastal 6,4% põhitegevuse tuludest ja on prognoosiperioodiks kavandatud samal tasemel, mida illustreerib joonis 5.

Riigieelarveline **toetusfondi** eraldis moodustab 2014. aastal 19,3% põhitegevuse tulude mahust. See toetus on ette nähtud haridus- ja sotsiaalkuludeks. Riigi poolt toetatavate hariduskulude hulka kuuluvad pedagoogide tööjõukulud koos maksudega, samuti pedagoogide koolituskulud ning õpikute, töövihikute ja muud õppetegevusega seotud kulud. Riigi poolt kompenseeritavate sotsiaalkulutuste hulka kuuluvad toimetulekutoetuseks eraldatavad summad ja puuetega laste hoolduseks eraldatavad summad. Toetusfondi eraldised on prognoosiperioodiks kavandatud samal tasemel (tabel 12).

Tabel 12. Tasandusfondi ja toetusfondi eraldised (eurodes)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hariduskuludeks	470 747	491 417	491 417	491 417	491 417	491 417
Toimetulekutoetus	30 708	41 834	41 834	41 834	41 834	41 834
Sotsiaalteenuste osutamise toetus	17 904	21 570	21 570	21 570	21 570	21 570
Sündide ja surmade registreerimine	130	146	146	146	146	146
Muu	2 235	0	0	0	0	0
Toetusfond	521 724	554 967	554 967	554 967	554 967	554 967
Tasandusfond	155 284	183 995	183 995	183 995	183 995	183 995
Kokku	677 008	738 962	738 962	738 962	738 962	738 962

Tasandus- ja toetusfondi eraldisi kokku 2013 – 2018 iseloomustab joonis 5.

Joonis 5. Tasandus- ja toetusfondi eraldised

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks laekuvad põhiliselt projektipõhiselt ning on seetõttu raskesti prognoositavad. Peale nende kuuluvad sellesse gruppi ka rahandusministeeriumi poolt õppelaenu kustutamiseks eraldatavad summad, mis aastate lõikes vähenevad, samuti põllumajandusministeeriumi poolt eraldatavad toetused koolipiima ja –puuvilja kasutamiseks õpilaste toitlustamisel. Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poolt eraldatav **toetus vallateede hoolduseks** on 2014. aastaks 68 320 eurot. Samasse suurusjärku (ca 70 000 eurot) jääb eraldise suurus eeldatavalt kogu prognoosisperioodiks.

Muud tegevustulud

Maavarade kaevandusõiguse tasu on üksikisiku tulumaksu kõrval teine suurem omatulu allikas, moodustades 2014. aastal 5,4% põhitegevuse tulude mahust. Halinga valla territooriumil kaevandatakse turvast ja dolomiiti. Turba kaevandamine sõltub suveperioodi ilmastikuoludest. Anelema dolomiidikarjääris on tegevus olnud viimastel aastatel väikesemahuline, kuna vahepeal oli kaevandamine peatatud. 2013. aastal tegevus taastus ja loa kaevandamist alustada sai ka Nurme Teedeehitus OÜ. Prognoositav tulu maavara kaevandamisest on 2014. aastal ja edasi ka kogu prognoosisperioodil on summas 155 000 eurot eelarveaastaks.

4.2.2 Kulude prognoos

Eelarve põhitegevuse kulude osas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi järgmisteks liikideks:

- 1) antavad toetused;
- 2) muud tegevuskulud.

Muud tegevuskulud on omakorda jaotatud personalikuludeks (tööjõukulud koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga) ning majandamiskuludeks. Valla hallatavad asutused on omakorda esitatud tegevusalade kaupa.

Eelarve põhitegevuse kulude eeldatavaks suuruseks 2014. aastal on 2 735 041 eurot, 10,6% enam 2013. aasta põhitegevuse kuludest. 2015. aasta põhitegevuse kulud on planeeritud ca 3,2% suuremad 2014. aasta põhitegevuse kuludest. Ka ülejäänud prognoosiperioodil ei ole olulist kulude suurenemist ette näha. Põhitegevuse kulude muutus tuleneb põhiliselt kütte- ja elektri hinnatõusust ning võimalikust koolivõrgu ümberkorraldamisest, samuti alampalga tõusust. Plaanis on tõsta keskeriharidusega lasteaija õpetajate töötasu.

Järgnevalt ülevaade põhitegevuse kuludest tegevusalade kaupa (tabel 13).

Tegevusala 01 „Üldised valitsemissektori teenused“. Sii gruppi kuuluvad „Vallavolikogu“, „Vallavalitsus“, „Muud valitsemissektori teenused“ (osamaksud erinevates omavalitsusi ühendavates organisatsioonides) ja reservfond.

Tegevusala 04 „Majandus“ hõlmab „Vallateede“, „Üldmajanduslike arendusprojektide“ ja „Muu majanduse“ eelarveid. 2013. aastal siiski riigipoolsed eraldised kohalike teede korrashoiuks pisut suurenesid, 2014. aastal vähenesid. Prognoosiperioodiks on riigipoolsed eraldised vallateede korrashoiuks kavandatud ca 2014. aasta tasemel. Nii talviseks kui suviseks teehooldeks korraldatakse riigihange.

Tegevusala 05 „Keskkonnakaitse“, mille hulka kuuluvad „Jäätmeäitluse“, „Maa- ja vesirajatiste“ ning „Haljastuse“ eelarved. Tulenevalt Jäätmeseadusest korraldati 2014. aastal hange jäätmejaamale haldaja leidmiseks. Hanke võitis AS Ragn-Sells, kellega sõlmiti leping kolmeks aastaks. Haljastuse korraldamiseks viidi läbi 2014. aastal hange, mille võitis OÜ Greenworks. Leping sõlmiti 2014. aasta suveperioodiks. 2015. aastal on plaanis hangetega jätkata. Kui 2014. aasta tulemused on positiivsed, saab edaspidi hanke alla kuuluvate teenuste ringi laiendada ja ajaliselt pikendada.

Tegevusala 06 „Elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus“ hõlmab „Muu elamu- ja kommunaalmajanduse“ (sh Pärnu-Jaagupi ja Uduvere kalmistute hoolduseks eraldatavad summad) ning „Tänavavalgustuse“ eelarveid. Halinga valla tänavavalgustust haldab lepingu alusel OÜ Halinga Energeetika. Tänavavalgustussüsteemid on Pärnu-Jaagupi alevis, Libatse ja Vahenurme külas. Elektrikulude kokkuhoiu eesmärgil lülitatakse mais, juunis ja juulis öisel ajal tänavavalgustus välja.

Tegevusala 07 „Tervishoid“ sisaldab töötervishoiu ja tööohutuse seaduse nõuete täitmisega seotud kulusid ning arvutiga töötavate inimeste prillide ostmise osalist kompenseerimist vastavalt Halinga Vallavolikogu 20. juunil 2007. a vastuvõetud prillide või muude nägemisteravust korrigeerivate abivahendite hüvitamise korrale.

Tegevusala 08 „Vaba aeg ja kultuur“. Siia kuuluvad „Pärnu-Jaagupi Spordikeskus“ ja „Muusikakool“, kolm raamatukogu, kaks rahvamaja, „Spordiürituste“, „Kultuuriürituste“ ja „Külaliikumise“ eelarved.

Tegevusala 09 „Haridus“ moodustab üle poole planeeritud põhitegevuse kuludest. Siia kuuluvad „Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna“, „Libatse Lasteaed-alkool“ ja „Vahenurme Lasteaed-alkool“, „Pärnu-Jaagupi Gümnaasium“, „Koolitransport“, „Koolitoit“, „Muud hariduse abiteenused“ ja „Muu haridus sh hariduse haldus“ (osalus teiste valdade eelarvetes). Hariduskulude majanduskulud on prognoosiperioodiks põhiliselt kavandatud 2014. aasta tasemel (va küttekulud). Plaanis on tõsta keskeriharidusega lasteaias õpetajate töötasu. Vastavalt Halinga Vallavolikogu otsusele ei avata Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis 2014. aasta sügisel 10ndat klassi ja kool korraldatakse järk-järgult ümber põhikooliks ja Vahenurme Lasteaed-alkool muudeti 4-klassiliseks.

Tegevusala 10 „Sotsiaalne kaitse“. Siia kuuluvad sotsiaalhoolekandega seotud kulud.

Kohaliku omavalitsuse ülesanne sotsiaalhoolekande korraldamisel on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine. Sotsiaaltoetusteks on toimetulekutoetus, hooldajatoetus ja omavalitsuse eelarvest makstavad täiendavad sotsiaaltoetused (kütte ostmiseks, ravimite ja abivahendite ostmiseks, lastele kooli ja koolieelse lasteasutuse toitlustamise eest tasumiseks, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste eest tasumiseks, transporditoetus ning muudel juhtudel eraldatavad sotsiaaltoetused).

1. jaanuarist 2015 on vallaelanikel võimalik saada sotsiaaltransporditeenust.

Alates 01.01.2015 makstakse Halinga vallas lapse sünnitoetust 320 eurot kahes osas: I osa (160 eurot) makstakse peale lapse sünni registreerimist ja II osa (160 eurot) makstakse lapse ühe aastaseks saamisel. 2015. a eelarves on seetõttu planeeritud I osa maksed 5 600 eurot järgnevatel aastatel see summa kahekordistub.

Halinga vald on kehtestanud vallaelaniku surma korral matusetootuse 100 eurot. 2014. aastal kokku 4 680 eurot. Täielik valla poolne koolilõuna toetus on Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis gümnaasiumiosas õppivatele lastele ning alates 01.09.2014 finantseeritakse valla eelarvest koolilõunat Pärnu maakonnas ja Pärnu linnas gümnaasiumiastmes õppivate 10. klassi lastele, kelle elukoht on Halinga vallas. Koolilõunat kompenseeritakse riigi poolt eraldatava koolilõuna arvestusliku maksumuse määras, mis on 2014. a 0,78 eurot päevas. Koolieelses lasteasutuses on toiduraha toetus nelja- ja enamalapselistele peredele ja toimetulekuraskustes peredele.

Tabel 13. Eelarvestrateegia aastani 2018 valdkonniti

Põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud valdkonniti	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	362 287	449 019	455 379	446 429	450 143	446 507
Põhitegevuse kulud	343 420	423 286	435 557	430 207	435 143	431 507
sh saadud toetuste arvelt	2 365	146	146	146	146	146
sh muude vahendite arvelt	341 055	423 140	435 411	430 061	434 997	431 361
Investeerimistegevuse kulud	18 867	25 733	19 822	16 222	15 000	15 000
sh muude vahendite arvelt	18 867	25 733	19 822	16 222	15 000	15 000
04 Majandus	94 828	98 027	91 083	119 498	208 462	251 292
Põhitegevuse kulud	94 828	84 027	87 877	88 877	89 877	90 877
sh saadud toetuste arvelt	72 514	68 320	68 320	68 320	68 320	68 320

Põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud valdkonniti	2013 täitmise	2014 eeldatav täitmise	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
sh muude vahendite arvelt	22 314	15 707	19 557	20 557	21 557	22 557
Investeerimistegevuse kulud	0	14 000	3 206	30 621	118 585	160 415
sh muude vahendite arvelt	0	14 000	3 206	30 621	118 585	160 415
05 Keskkonnakaitse	661 244	68 038	54 572	56 572	57 572	57 540
Põhitegevuse kulud	40 081	48 038	54 572	56 572	57 572	57 540
sh muude vahendite arvelt	40 081	48 038	54 572	56 572	57 572	57 540
Investeerimistegevuse kulud	621 163	20 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	621 163	20 000	0	0	0	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	51 763	102 956	74 264	75 664	77 064	78 364
Põhitegevuse kulud	51 763	43 225	74 264	75 664	77 064	78 364
sh muude vahendite arvelt	51 763	43 225	74 264	75 664	77 064	78 364
Investeerimistegevuse kulud	0	59 731	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	0	59 731	0	0	0	0
07 Tervishoid	1 778	800	2 000	3 000	2 000	2 000
Põhitegevuse kulud	1 778	800	2 000	3 000	2 000	2 000
sh muude vahendite arvelt	1 778	800	2 000	3 000	2 000	2 000
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	346 574	401 331	406 198	424 159	427 865	431 571
Põhitegevuse kulud	346 574	392 331	406 198	424 159	427 865	431 571
sh muude vahendite arvelt	346 574	392 331	406 198	424 159	427 865	431 571
Investeerimistegevuse kulud	0	9 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	0	9 000	0	0	0	0
09 Haridus	1 419 257	1 609 225	1 538 141	1 541 701	1 498 361	1 508 493
Põhitegevuse kulud	1 413 040	1 521 225	1 538 141	1 541 701	1 498 361	1 508 493
sh saadud toetuste arvelt	470 747	491 417	491 417	491 417	491 417	491 417
sh muude vahendite arvelt	942 293	1 029 808	1 046 724	1 050 284	1 006 944	1 017 076
Investeerimistegevuse kulud	6 217	88 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	6 217	88 000	0	0	0	0
10 Sotsiaalne kaitse	181 278	222 109	222 954	222 953	222 953	221 153
Põhitegevuse kulud	181 278	222 109	222 954	222 953	222 953	221 153
sh saadud toetuste arvelt	48 612	63 404	63 404	63 404	63 404	63 404
sh muude vahendite arvelt	132 666	158 705	159 550	159 549	159 549	157 749
KOKKU	3 119 009	2 951 505	2 844 591	2 889 976	2 944 420	2 996 920
Põhitegevuse kulud	2 472 762	2 735 041	2 821 563	2 843 133	2 810 835	2 821 505
sh saadud toetuste arvelt	594 238	623 287	623 287	623 287	623 287	623 287
sh muude vahendite arvelt	1 878 524	2 111 754	2 198 276	2 219 846	2 187 548	2 198 218
Investeerimistegevuse kulud	646 247	216 464	23 028	46 843	133 585	175 415
sh muude vahendite arvelt	646 247	216 464	23 028	46 843	133 585	175 415

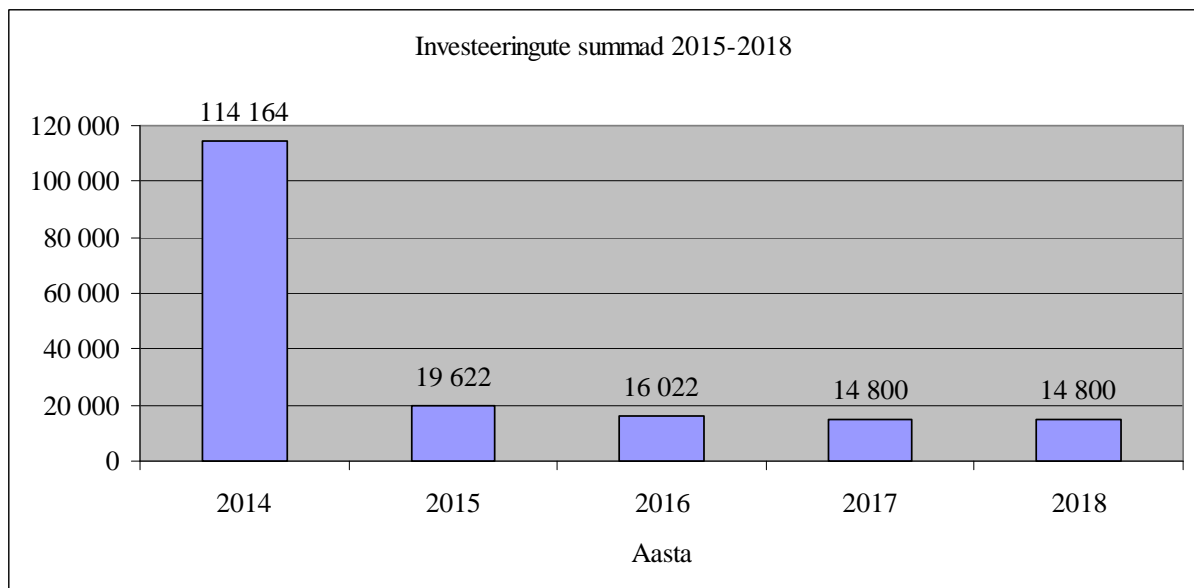
4.3 Investeeringustegevus

2013. aasta eelarves oli investeeringute maht 646 165 eurot, põhiliselt Euroopa Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatava veeprojekti elluviimiseks (joonis 6).

2014. aasta investeeringute hulgas on planeeritud Libatse Lasteaia-alkkooli köögi rekonstrueerimiseks EAS osalusel 68 000 eurot ((EAS toetab ca 32 000 euroga), Vahenurme küla tuletõrje veevõtukohta rajamiseks 34 000 eurot. Põhivara on plaanis müüa 70 000 euro eest. Nelja eelseisva aasta investeeringuid kajastab joonis 6.

4.3.1 Investeeringustegevus aastatel 2014-2018

Suuremahulisi investeeringuid järgnevatel neljaks aastaks ei planeerita. Kavandatud investeeringusummad järgmisel neljal aastal vastavalt eelarvestrateegiale (tabel 10) on kajastatud joonisel 6.

Joonis 6. Investeeringustegevus aastatel 2014-2018

4.3.2 Investeeringute prioriteedid

Kuna vajalikud investeeringud ületavad valla rahalisi võimalusi, siis on suuremad investeeringuvajadused liigitatud kahte gruppi. Järjekord ei tähenda seda, et eespool olevad tegevused tuleb enne teostada, kui tagapool olevad tegevused. Investeeringute teostamise järjekord võib muutuda täiendavate finantseerimisallikate (sponsorid, fondid jms) leidmisel. Investeeringute prioriteedid võetakse aluseks laenude võtmisel ning täiendavate ressursside kasutamisel. Samuti suuremate investeeringute puhul valiku tegemisel, juhul, kui ei ole võimalik mitut tegevust rahastada. Täies mahus vallaeelarvest (sh laenuvahendid) teostatakse ainult möödapääsmatuid ja olulisi investeeringuid.

Olulised investeeringud

- Vahenurme Lastaia-alkkooli ja Libatse Lasteaia-alkkooli tuletõrjehoidlate ehitus
- Libatse Lasteaia-alkkooli rekonstrueerimine (katus, fassaad, siseruumid)
- teede kapitaalremont
- Pärnu-Jaagupi Spordikeskuse remonttööd (katuse remont, sauna-, duši ja riietusruumide remont, jõusaali remont, põrandate renoveerimine)

Ainult täiendava rahastuse puhul teostatavad investeeringud

- Pärnu-Jaagupi Rahvamaja vundamendi ja saalipõranda renoveerimine
- Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna rekonstrueerimine (küttesüsteemid)
- Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi välisfassaadi- ja soojustustööd
- vallamaja välisfassaadi- ja soojustustööd ning küttesüsteemide muutmine
- muusikakooli ja raamatukogu hoone välisfassaadi- ja soojustustööd ning katuse vahetus
- vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ning biopuhastite renoveerimine Libatses ja Vahenurmes
- Vahenurme sotsiaalmaja rekonstrueerimine (siseruumid, fassaad, drenaaž, küttesüsteemid)
- Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi ümbruse asfalteerimine
- infotahvlite ja -viitade paigaldamine turismiobjektide juurde
- lauluväljaku pargi renoveerimine (tualetid, pingid, prügikastid jms)
- tervise- ja suusaraja rajamine
- matkaradade rajamine
- jalg- ja jalgrattateede rajamine
- muusikakooli- ja raamatukoguhuone keldri renoveerimine
- koolimuseumi kütteprobleemide lahendamine, laiendamine
- Pärnu-Jaagupi staadioni laiendamine (sh nõuetele vastava jalgpalliväljaku rajamine)
- kaldteede ja käsipuude rajamine

4.4. Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus

Finantseerimistegevuse all kajastatakse kohustuste võtmise ja kohustuste tasumisega seotud tulusid ja kulusid.

Kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta laenu, emiteerida võlakirju, võtta kapitalirendi- ja faktooringukohustusi ning kohustusi teenuste kontsessioonikokkulepete alusel ainult investeeringuteks, osaluste, aktsiate, osade ja muude omakapitaliinstrumentide omandamiseks, „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse“ § 37 lõikes 2 nimetatud laenude andmiseks ning § 34 lõike 2 punktides 1–3 ja 7 nimetatud võlakohustuste tasumiseks.

Netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud järgmised kohustused: võetud laenud, kapitalirendi- ja faktooringukohustused, emiteeritud võlakirjad ja teenuste kontsessioonikokkuleppest tekkivad kohustused.

2008. aasta lõpus võetud laenu (SEB Pangast, summas 255 647 eurot) tagasimaksed lõppesid 2013. aasta lõpus (tabel 14). 2009. aasta veebruaris vormistatud laenu (SEB Pangast, summas 255 647 eurot) tagasimaksed lõppevad 2014. aastal. Volikogu võib kooskõlas eelarvestrateegiaga lubada vallavalitsusel anda laenu ainult kohaliku omavalitsuse üksusest

sõltuvale üksusele ning tagada selle poolt võetavaid kohustusi. 2012. aastal võeti SEB Pangast laenu 255 650 eurot, sellest Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna osaliseks rekonstrueerimiseks 223 650 eurot ja Libatse Lasteaia-alkkooli katuse remondiks ning köögitehnika uuendamise omaosaluse katteks 32 000 eurot. Võetud kohustuse tasumine toimub aastatel 2014 kuni 2016.

Seoses Halinga valla ja AS Mako osalemisega Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ÜF) kaasabil elluviidavas Pärnu-Jaagupi veemajandusprojektis, tuli Halinga Vallavalitsusel võtta laenu kokku 961 163 eurot projekti kaasfinantseerimiseks ja AS Makol 52 078 eurot projekti mitteabikõlbulike kulude katteks. Laen võeti Keskkonnainvesteeringute Keskuselt, mis pakub kohalikele omavalitsustele europrojektide rahastamiseks soodsamaid laenutingimusi võrreldes kommertsbankadega. Laenu võtmine jaotati kolmele aastale. 2011. aastal oli Halinga Vallavalitsuse poolt võetava laenu summa 40 000 eurot, 2012. aastal 300 000 eurot ja 2013. aastal 621 163 eurot. Veeprojekti laenu tagasimaksed algavad 2017. aastal ja kestavad 10 aastat.

Likviidsete varade muutus kajastab raha jäägi ülekandumist järgmise aasta eelarvesse, mis oli 2013. aasta lõpus 112 006 eurot. See moodustus 2013. aastal ülelaekunud tuludest ning kokkuhoitud kulude arvelt. 2015. aastasse ülekanduvaks likviidsete varade jäägi summaks on planeeritud 23 275 eurot. Järgnevate perioodide lõpu likviidsete varade summa on planeeritud samas suuruses, mis tähendab, et järgnevatel aastatel peavad jooksva aasta tulud katma jooksva aasta kulusid ning likviidsete varade jääki kasutusele ei võeta.

Tabel 14. Laenukohustused

Krediit- asutus	Aasta	Kohustus e maht	Intressimäär		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 – 2026	
SEB Pank	2009	255 807	6 kuu euribor+ 2,4%	Põhisumma	60 083											
				Intress	969											
				Kohustuse jäak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KIK	2011	961 163	6 kuu euribor+ 1%	Põhisumma	0	0	0	96 116	96 116	96 116	96 116	96 116	96 116	96 116	288 351	
				Intress	13 000	13 000	13 000	13 000	12 000	11 000	10 000	9 000	8 000	7 000	15 000	
				Kohustuse jäak	961 163	961 163	961 163	865 047	768 931	672 815	576 699	480 583	384 467	288 351	288 354	
SEB Pank	2012	255 650	3,06%	Põhisumma	55 650	100 000	100 000									
				Intress	7 572	4 782	1 686									
				Kohustuse jäak	200 000	100 000	0									
			Kohus- tuste teeninda mine		137 274	117 782	114 686	109 116	108 116	107 116	106 116	105 116	104 116	103 116	303 351	
			sh põhisumma		115 733	100 000	100 000	96 116	96 116	96 116	96 116	96 116	96 116	96 116	288 351	
			intress		21 541	17 782	14 686	13 000	12 000	11 000	10 000	9 000	8 000	7 000	15 000	
			Kohus- tuste teeninda mine		1 161 163	1 061 163	961 163	865 047	768 931	672 815	576 699	480 583	384 467	288 351	288 354	

4.5. Arvestusüksuse põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus

Kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus moodustavad koos kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse, kui raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10% vastava aasta põhitegevuse tuludest.

Kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuvad üksused (edaspidi *sõltuv üksus*) selguvad kohaliku omavalitsuse konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute saldoandmike baasil iga aasta lõpu seisuga. Arvestusüksuse näitajate arvutamisel võetakse arvesse omavalitsuse ja temast sõltuvate üksuste saldoandmikud ning elimineeritakse nendes saldoandmikes kajastatud andmed, millel kajastub sama omavalitsuse või tema asutuse või temast sõltuva üksuse tehingupartneri kood. Eeltoodut arvestades on Halinga Vallavalitsuse tütarettevõtte AS Mako 31.12.2013. a seisuga Halinga valla sõltuv üksus (vt. tabel 15) ning koos moodustavad nad arvestusüksuse (vt. tabel 16).

Tabel 15. Sõltuva üksuse (AS Mako) eelarvestrateegia aastani 2018

Sõltuv üksus AS Mako	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	3 481 523	170 000	175 000	175 000	175 000	175 000
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	621 163					
Põhitegevuse kulud kokku (+)	182 185	190 000	190 000	190 000	190 000	190 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	42 342					
Põhitegevustulem	3 299 338	-20 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Investeeringustegevus kokku (+/-)	3 379 276	20 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Eelarve tulem	6 678 614	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-55 763					
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	24 175					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	40 427	40 427	40 427	40 427	40 427	40 427
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	36 362	36 362	36 362	36 362	36 362	36 362
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0

Sõltuv üksus AS Mako	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Põhitegevuse tulud kokku (+)	3 481 523	170 000	175 000	175 000	175 000	175 000
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	621 163	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	182 185	190 000	190 000	190 000	190 000	190 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	42 342	0	0	0	0	0
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksud (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	3 299 338	-20 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-3 379 276	20 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Eelarve tulem	-79 938	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-55 763	0	0	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	24 175	0	0	0	0	0

Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	40 427	40 427	40 427	40 427	40 427	40 427
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	36 362	36 362	36 362	36 362	36 362	36 362
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0
Sõltuvate üksuste omavaheliste tehingute kontroll	0	0	0	0	0	0

Eelarvestrateegia annab ülevaate omavalitsuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra

arvutamiseks. Põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus arvutatakse tekkepõhise raamatupidamisarvestuse andmete alusel:

1) kohaliku omavalitsuse üksuse kohta aruandeaasta lõpu seisuga;

2) kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse kohta konsolideerituna aruandeaasta lõpu seisuga.

Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulem ja tegelik netovõlakoormus (eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav) vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-dele 33 ja 34 iga aasta lõpu seisuga on esitatud tabelis 16. Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena. Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga on null või positiivne.

Tabel 16. Arvestusüksuse eelarvestrateegia aastani 2018

Arvestusüksus (nimi)	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	5 436 357	3 042 474	3 119 391	3 164 776	3 215 336	3 267 836
Põhitegevuse kulud kokku	1 991 442	2 925 041	3 011 563	3 033 133	3 000 835	3 011 505
Põhitegevustulem	3 444 915	117 433	107 828	131 643	214 501	256 331
Investeeringustegevus kokku	-4 025 441	-94 164	-7 828	-31 643	-118 385	-160 215
Eelarve tulem	-580 526	23 269	100 000	100 000	96 116	96 116
Finantseerimistegevus	513 095	-112 000	-100 000	-100 000	-96 116	-96 116
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-43 257	-88 731	0	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	24 175	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	152 433	63 702	63 702	63 702	63 702	63 702
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	1 312 731	1 200 731	1 100 731	1 000 731	904 615	808 499
Netovõlakoormus (eurodes)	1 160 298	1 137 029	1 037 029	937 029	840 913	744 797
Netovõlakoormus (%)	21,3%	37,4%	33,2%	29,6%	26,2%	22,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	5 436 357	1 825 484	1 871 635	1 898 866	1 929 202	1 960 702
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	4 276 059	688 455	834 606	961 837	1 088 289	1 215 905

4.6. Riskistsenaarium

Füüsilise isiku tulumaksu laekumine mõjutab vallaeelarvet kõige suuremal määral, kuna tulumaks on peamine omatuluallikas (2013. a ca 54,7%). Suurimaks ohuks füüsilise isiku tulumaksu laekumisele on maksumaksjate arvu vähenemine. Töökohtade arvu vähenemisel on inimesed sunnitud töökohtade otsimisel kolima mujale ning maksumaksjate arv väheneb. Sama leiab aset ka elanikkonna vanuselise struktuuri muutumisel (elanikkonna vananedes pensionäride osakaalu suurenemisel). 2014. aasta kevadprognoosis on Rahandusministeerium näinud järgmisel neljal aastal ette majanduskeskkonna püsimise stabiilsena.

Valla tulubaasi teiseks suuremaks osaks on senini olnud maamaks, mis riiklikest maksudest ainsana laekub siiani 100% kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Alates 2013. aastast kehtib Halinga vallas uus maa maksustamise määr (2% maa maksustamishinnast aastas), mis tagab selle, et maamaksulaekumised prognoosiperioodil ei vähene.

Maavarade kaevandamise tasu on olnud pikka aega Halinga valla kolmandaks suuremaks omatulu allikaks. Erinevatel majanduslikel põhjustel on maavarade kaevandamise tasu laekumine olnud viimastel aastatel tagasihoidlik. Tootmine käivitus taas 2013. aastal ja loodetavasti suurenevad ka vallale laekuvad tasud.

Kulude poolel on suureks riskiteguriks hinnatõus, mis algas 2013. aastal elektrihinna tõusuga elektrituru avanemise tõttu ning mis tõstis ka suure hulga muude toodete ja teenuste hinda. Aastast aastasse suurenevad küttehindade kallinemise tõttu ka ruumide kütmisega seotud kulud.

Riigi poolt teostatav haridusreform, mis on suunatud suurte koolide eelistamisele, avaldab samuti mõju eelarve kuludele.

5. VISIOON AASTANI 2018

Halinga vald on atraktiivse ja kaasaegse elu-, õpi- ja ettevõtluskeskkonnaga naabervaldadega koostööd tegev jätkusuutlik ja arenev vald.

Visioon lahtiseletatult on järgmine:

Atraktiivne ja kaasaegne elukeskkond

Tiheasustusega aladel (Pärnu-Jaagupi, Libatse, Vahenurme) on hästi toimiv vee- ja kanalisatsioonisüsteem, millega on liidetud enamik majapidamistest. Keskkonnateadlikkus ja loodushoid vallas on kõrge, toimuvad sellealased üritused ning looduslähedase ja korrastatud elukeskkonna väärtustamine. Valla suuremates küldes ja alevis on olemas puhkealad koos laste mänguväljakutega. Mööda jalgrattateid on võimalik sõita Pärnu-Jaagupi alevist Libatse-, Vahenurme- ja Loomse küldesse ning Pärnu-Jaagupi alevi Uduvere piirkonda. Ratastooliga on võimaldatud ligipääs valla hallatavatesse asutustesse ja teenindusettevõtetesse. Noorte aktiivsus, osavõtt üritustest ning omaalgatus on kõrge. Lauluväljakul toimuvad traditsioonilised ja rahvarohked vabaõhuüritused.

Atraktiivne ja kaasaegne õpikeskkond

Kõik haridusasutused on remonditud. Majandamine ja juhtimine on optimeeritud. Õppetöö kõrval pakutakse ka erinevaid täiendkoolitusi professionaalsete läbiviijate käe all. Pedagoogide vanuseline koosseis koolides ja lasteaias on tunduvalt noorenenud.

Atraktiivne ja kaasaegne ettevõtluskeskkond

Halinga vald on tänu arenenud infrastruktuurile mitmekesise ettevõtlusega piirkond, kus tegutsevad edukalt nii suur- kui väikeettevõtted, mis oma tegevuses lähtuvad säästva arengu printsiipidest. Taastatud on ettevõtjate omavaheline tihe läbikäimine ning infovahetus. Laienenud on teenindussektori osakaal, kuna on loodud aluspõhi turismimajanduse jätkusuutlikuks arenguks. Pargid ja vaatamisväärsused on korrastatud ja eksponeeritud. On rajatud mitmed puhkealad, matkarajad ning infopunkt turistidele.

Koostöö naabervaldadega

Naabervaldadega ühinemisel taotletakse suuremate investeeringute jaoks erinevatest fondidest vahendeid arendades ühiselt piirkonda ja pakkudes elanikele vajalikke teenuseid.

Jätkusuutlik ja arenev vald

Valla rahva arv on viimastel aastatel tõusnud naaberomavalitsustega ühinemise näol. Tänu arenevale ettevõtlusele ja europrojektide toetusele on tekkinud juurde töökohti. Vallas tehakse edukat projektitööd ning taotletakse vahendeid erinevatest fondidest.

6. ARENGUSTRATEEGIA

6.1 Arengueelduste koondhinnang (SWOT-analüüs)

Halinga valla arengueeldused selgitati välja viie töörühma (majandus- ja ettevõtlus, maa ja keskkond, haridus ja noorsootöö, kultuur ja sport, sotsiaalhoolekanne ja tervishoid) koosolekutel aprillis 2014. Kokkuvõtlikult iseloomustavad Halinga valda järgmised omadused:

Tabel 17. SWOT-tabel

Halinga valla tugevused
<ul style="list-style-type: none">➤ soodne asukoht➤ taristu olemasolu (staadion, rahvamaja, avatud noortekeskus, kolm raamatukogu, muusikakool, koolimuuseum, spordikeskus, tuletõrjetorn, kirik, lasketiir, skatepark, jõusaalid, saun)➤ väljaarenenud koolivõrk (muusikakool, gümnaasium ja kodulähedaste koolide olemasolu)➤ kvalifitseeritud kaadri olemasolu➤ huvitegevuse ja sportimise mitmekülgsed võimalused➤ toimiv kodanikuühiskond ning kogukondlikud ja traditsioonilised üritused➤ mitmekülgne ettevõtlus➤ arstiabi, apteek ja kiirabi kättesaadavad kohapeal➤ hooldusteenuse (MTÜ Halinga Turvakodu, SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu) ning avahooldusteenuste (hooldustöötajad ja tugiisikud) olemasolu➤ tiheasustuslalal tagatud joogivesi ja nõuetele vastav reoveekäitlus➤ maavarade (dolomiit, turvas, liiv, kruus) olemasolu➤ toimiv koostöö huvigruppidega (KOV, ettevõtjad, MTÜ-d)➤ kergliiklustee olemasolu (liiklusohutus ja sportimise võimalus)➤ jäätmejaam ja korraldatud jäätmevedu➤ mittetulundustegevuse ja huviringide toetamine, toimiva õpilastranspordi tagamine ning heal tasemel tunnustamise süsteem➤ kaunis elukeskkond ja looduslik mitmekesisus➤ teedevõrgu olemasolu
Halinga valla nõrkused
<ul style="list-style-type: none">➤ kruusateede/kõrvalteede halb seisukord➤ turismi kontseptsiooni puudumine➤ turismiobjektid looduses korrastamata, eksponeerimata (võõrkeeltes kodulehekülg, viidad, infotahvlid)➤ vabaaja veetmise koha puudumine (restoran, pubi)➤ inim- ja raharessursside piiratus➤ päevakeskuse ja päevahoiu puudumine➤ erinevate sotsiaalteenuste kättesaadavus ning rehabilitatsiooni ja taastusravi võimaluste puudumine koha peal➤ vähene tervise- ja keskkonnateadlikkus➤ taristu moraalne ja füüsiline vananemine<ul style="list-style-type: none">• spordikeskus ja staadion ei vasta rahvusvahelistele nõuetele• noortekeskuse seisukord väga halb• lauluväljaku tualetid ja pingid vajavad renoveerimist➤ kaldteede ja käsipuude puudumine ühiskondlikes hoonetes➤ ühtne hariduspoliitika<ul style="list-style-type: none">• haridusasutustel suured majanduskulud

- keskeriharidusega lasteaiaõpetajate töötasu ei ole konkurentsivõimeline
- vananev õpetajate kaader
- suhteline valikuvõimaluste vähesus huviringide osas võrreldes Pärnu linnaga
- kogukonna passiivsus, elanikkonna suhtumine ja eelarvamused, kodanikujulguse puudumine

Halinga valla võimalused

- projektidest vahendite taotlemine (fondide avanemine)
- koostöövõimalused
 - naabervaldade ja organisatsioonidega
 - seltside ja kollektiividega
 - ettevõtjatega
- elukeskkonna terviklik parandamine (pingid, valgustus, teed, platsid, pargid)
- tänavavalgustuse taristu renoveerimine
- teedevõrgu korrastamine, koostöövõimalused eraomanike ja riigiga
- uute kergliiklusteede rajamine
- vabaaja veetmise võimaluste edendamine (sh õhtune restoran, trahter)
- maale elama liikumine
- läbi haldusreformi tõmbekeskuseks
- valla hallatavate asutuste ruumide läbimõeldud kasutus
- keskküttesüsteemide arendamine, renoveerimine, sh lokaalselt
- terviseteadlikkuse tõstmine läbi infopäevade
- noorte õpetajate toetamise jätkamine
- aktiivsem lastevanemate kaasamine, täiskasvanute koolituste korraldamine
- kogukonna kaasamine otsustusprotsessi
- roheturg

Halinga valla ohud

- Pärnu linna lähedus
- üldine linnastumine (maalt minnakse ära)
- tööjõu jätkuv väljavool
- elanikkonna vananemine
- riigi rahastamis-, haldus- ja hariduspoliitika heitlikkus
- kõrged ettevõtlusmaksud
- kehvast seisusest elamumajandus (küttesüsteemi puudumine, halvas seisus kinnisvara)
- VIA Baltica otsene reostus (välisõhusaaste, müra)
- maavarade kaevandamine (oht keskkonnale, põhjaveele, lisakoormus teedele)
- teed erasektori käes
- interneti ühenduse ebäühtlus
- kvalifitseeritud tööjõu (sh lasteaiaõpetajate) puudus
- jätkuv elu kallinemine
- huvitegevuse internetistumine
- suhtlusvõrgustike kasutamise suurenemine, millest on tingitud inimestevahelised suhtlemisraskused

6.2. Strateegilised eesmärgid valla arenguks

Järgnevalt on toodud olulisemad strateegilised eesmärgid valla arenguks. Eesmärgid on seatud lähtuvalt valla sotsiaalmajanduslikust ülevaatest ning arengueeldustest. Täpsed tegevused nende eesmärkide saavutamiseks koos maksumustega ning teostajatega on toodud arengukava tegevuskavas.

Majandus

1. Heas korras valla kinnisvara
2. Ohutu liiklussüsteem ja korras teedevõrk
3. Energia kokkuhoid
4. Aktiivne ehitustegevus
5. Tugevad ja jätkusuutlikud ettevõtted ja asutused
6. Paranenud ühistransporditeenus
7. Koostöövõimalused ettevõtjate ja naaberomavalitsustega

Keskkond

1. Kaunis elukeskkond
2. Korraldatud ja keskkonnaohutu jäätmemajandus
3. Kvaliteetne joogivesi ja nõuetele vastav reoveekäitlus
4. Funktsionaalne maakasutus
5. Suurenenud keskkonnateadlikkus

Turism

1. Korraldatud ja tähistatud turismiobjektid
2. Kättesaadav turismiinfo
3. Väljaarendatud turismimarsruudid
4. Mitmekülgsed puhkevõimalused

Kultuur ja sport

1. Jätkusuutlikud asutused
2. Aktiivne seltsitegevus ja külaliikumine
3. Mitmekesisemad ja paremad sportimisvõimalused
4. Aktiivsed spordiklubid
5. Huvitavad ja traditsioonilised üritused

Haridus ja noorsootöö

1. Turvaline, toetatud ja kaasaegne õppekeskkond
2. Konkurentsivõimeline hariduse tase
3. Mitmekesine huvitegevus
4. Kvalifitseeritud ja noorenenud kaader
5. Optimeeritud koolivõrk
6. Aktiivsed ja osavõtlikud õpilased, õpetajad ning lapsevanemad

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

1. Elanike vajadusi rahuldavad sotsiaalteenused
2. Tugev laste hoolekanne
3. Jätkuv ennetustöö
4. Renoveeritud sotsiaalpinnad
5. Kõrge terviseteadlikkus ja rahva hea tervis
6. Tõhusam koostöö

Lisa 1 HALINGA VALLA ARENGU TEGEVUSKAVA 2014-2018
"X" tegevus toimub, investering teadmata, "0" tegevusega ei kaasne investeringut valla eelarvest

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
	Majandus									
1.	Heas korras valla kinnisvara:									
1.1	Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna rekonstrueerimine (sh parkla rajamine)			X			X	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus, Pärnu-Jaagupi lasteaed Pesamuna
1.2	Elektripaigaldiste mõõdistamine valla hallatavates asutustes		700	1 500	1 500		3 700	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
1.3	Elektripaigaldise käidukorraldaja valimine valla hallatavatele hoonetele		X				X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
1.4	Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi välisfassaadi- ja soojustustööd		X		26 000		130 000	vallaeelarve	20%	vallavalitsus, Pärnu-Jaagupi Gümnaasium
1.5	Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi arvutiklassi laepealse soojustamine	3 000					3 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, Pärnu-Jaagupi Gümnaasium
1.6	Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi ümbruse projekteerimine ja asfalteerimine				14 380		95 867	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus, Pärnu-Jaagupi Gümnaasium
1.7	Internaadihoone vundamendi soojustamine				X		X	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
1.8	Kooli tänav 2 ventilatsioonisüsteemi väljaehitamine				4 800		32 000	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
1.9	Libatse Lasteaed-alkkooli köögiseadmete uuendamine ja köögi rekonstrueerimine	35 300					67 300	vallaeelarve fondid	50%	vallavalitsus
1.10	Libatse Lasteaed-alkkooli hoone rekonstrueerimine			50 000			250 000	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
1.11	Vahenurme Lasteaed-alkkooli tuletõrjehoidla rajamine	34 000					34 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, Vahenurme Lasteaed-alkkool
1.12	Libatse Lasteaed-alkkooli tuletõrjehoidla rajamine			X			X	vallaeelarve fondid	50%	vallavalitsus, Libatse Lasteaed-alkkool
1.13	Pärnu-Jaagupi Muusikakooli ja raamatukogu hoone välisfassaadi- ja soojustustööd ning katuse vahetus				15 000		100 000	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
1.14	Pärnu-Jaagupi Spordikeskuse katuse rekonstrueerimine				X		X	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus
1.15	Pärnu-Jaagupi Spordikeskuse renoveerimistööd (saun, duširuumid, jõusaal, põrandad)	4 000	X		X		4 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
1.16	Vallamaja välisfassaadi- ja soojustustööd		0				0	riigieelarve	0%	Riigi Kinnisvara Aktsiaselts
1.17	Pärnu-Jaagupi Rahvamaja põranda renoveerimine	X					X	vallaeelarve, fondid	15%	vallavalitsus
1.18	Pärnu-Jaagupi Rahvamaja vundamendi renoveerimine				X		X	vallaeelarve, fondid	15%	vallavalitsus
1.19	Vallamaja garaazi rekonstrueerimine (katus ja uksed)				X		X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
1.20	Kaldteede ja käsipuude rajamine		X				X	vallaeelarve, fondid	15%	vallavalitsus
2.	Ohutu liiklussüsteem ja korras teedevõrk:									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
2.1	Pärnu-Jaagupi ja Libatse vahelise kergliiklustee I etapi I lõigu rajamine (Tootmise tänavani)				25 000		50 000	vallaeelarve	50%	vallavalitsus, Maanteeameti Lääne Regioon
2.2	Tänavate pindamine (Kelluka, Lõuna, Põllu)		10 000	10 000	10 000	10 000	40 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
2.3	Pika tänava pindamine	8 000					8 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
2.4	Kõnnitee rajamine Tallinn-Pärnu-Ikla maanteest Uduvere poeni	0					0	riigieelarve	0%	Maanteeameti Lääne Regioon
2.5	Pärnu-Jaagupi Kalli tee mustkatte alla viimine	0					0	riigieelarve	0%	Maanteeameti Lääne Regioon
3.	Energia kokkuhoid:									
3.1	Energeetikamajanduse arengukava koostamine		800				8 000	vallaeelarve fondid	10%	vallavalitsus
3.2	Tänavavalgustuse taristu renoveerimine			X			X	fondid	15%	vallavalitsus, KIK
3.3	Valla keskküttesüsteemide arendamine, renoveerimine sh lokaalselt			X			X	fondid	15%	vallavalitsus, KIK
4.	Aktiivne ehitustegevus:									
4.1	Detailplaneeringute koostamine	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	6 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
5.	Tugevad ja jätkusuutlikud ettevõtted ja asutused:									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
5.1	VOLIS (kohaliku omavalitsuse volikogu/valitsuse infosüsteem) tarkvaralahenduse rakendamine			1 917			12 782	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
5.2	Veebilehe haldamise süsteemi KOVTP kasutuselevõtt (valla uus koduleht)	450	500	384	384	384	2 100	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
5.3	ISKE (infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem) rakendamine		2 560				2 560	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
5.4	Tööstusala ja tootmisala rajamine				0		0	vallaeelarve	0%	vallavalitsus, erasektor
6.	Paranenud ühistransporditeenus:									
6.1	Bussiootepaviljonide korrastamine	959	959	959	959	959	4 795	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
6.2	Õpilastranspordi korraldamine	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	400 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
6.3	Õpilastranspordi hanke korraldamine			X			X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
6.4	Uue bussiootepaviljoni rajamine (Maima)				1 500		3 000	vallaeelarve	50%	vallavalitsus, Maanteeameti Lääne Regioon
6.5	Osalemine Pärnumaa Ühistranspordikeskuse töös	X	X	X	X	X	X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
7.	Koostöövõimalused									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
7.1	Ettevõtjatele infopäevade korraldamine	X	X	X	X	X	X	valla eelarve, fondid	100%	vallavalitsus
7.2	Koostööd soodustavate tegevuste ja ürituste korraldamine	X	X	X	X	X	X	valla eelarve, fondid	100%	vallavalitsus, erasektor, kolmas sektor
7.3	Koostöö naaberomavalitsustega (võimalik ühinemine)	X	X	X	X	X	X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
Keskkond										
8. Kaunis elukeskkond:										
8.1	Heakorrakonkursi "Kaunim Kodu" korraldamine		1 500		1 500		3 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
8.2	Talgusari kultuuri ja loodusobjektide korrastamiseks üle valla (Teeme ära raames)	200	300	300	300	300	1 400	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
8.3	Valla poolt hooldatavatele haljasaladele korrashoiuhanke korraldamine	X	X				X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
8.4	Hanke korraldamine lumetõrjetööde teostaja leidmiseks		X				X	vallaeelarve	200%	vallavalitsus
8.5	Hanke korraldamine suvise teehooldustööde teostaja leidmiseks		X				X	vallaeelarve	300%	vallavalitsus
8.6	Kalmistute korrastamine	12 782	12 782	12 782	12 782	12 782	63 910	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
9.	Korraldatud ja keskkonnaohutu jäätmekäitlus:									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
9.1	Likvideeritud prügilate seire	1 000	1 000	1 000	1 000		4 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
9.2	Jäätmekava ajakohastamine		1 485				4 500	Halinga, Sauga ja Are valla eelarve	33%	Halinga, Sauga ja Are vallavalitsus
9.3	Korraldatud olmejäätmete veo konkurss			X			X	Halinga, Sauga ja Are valla eelarve	33%	Halinga, Sauga ja Are vallavalitsus
10.	Kvaliteetne joogivesi ja nõuetele vastav rooveekäitlus:									
10.1	Pärnu-Jaagupi alevi vee- ja kanalisatsioonitrasside, roovepumplate rekonstrueerimine			X			X	vallaeelarve ÜF	25%	vallavalitsus, AS Mako, KIK
10.2	Libatse vee- ja kanalisatsioonisüsteemide renoveerimine				140 606		703 028	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus, KIK
10.3	Vahenurme vee- ja kanalisatsioonisüsteemide renoveerimine II etapp				59 265		296 323	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus, KIK
10.4	Vahenurme biopuhasti renoveerimine				44 738		223 691	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus, KIK
10.5	Libatse biopuhasti renoveerimine				51 129		255 647	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus, KIK
10.6	Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava ajakohastamine 2010-2022	4 000					4 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
10.7	Hajaasustuse programmis osalemine	5 071	6 000	5 000	5 000	5 000	26 071	vallaelarve	100%	vallavalitsus
11.	Funktsionaalne maakasutus:									
11.1	Valla teede munitsipaliseerimine	X	X	3 835			3 835	vallaelarve	100%	vallavalitsus
12.	Suurenenud keskkonnateadlikkus									
12.1	Õuesõppe õppeklasside täiendamine koolides ja lasteaedades	X	X	X	X	X	X	vallaelarve fondid	15%	KIK vallavalitsus haridusasutused kolmas sektor
12.2	Looduslähedast eluviisi ja keskkonnateadlikkust propageerivate projektide ja ürituste korraldamine (fotonäitus, ekskursioonid, infopäevad, töötoad, trükised jms)	X					X	vallaelarve fondid	15%	KIK vallavalitsus haridusasutused kolmas sektor
12.3	Õppekursioonid jäätmekäitlusega seotud ettevõtetesse	X	X	X	X	X	X	vallaelarve fondid	15%	KIK vallavalitsus haridusasutused kolmas sektor
	Turism									
13.	Korrastatud ja tähistatud turismiobjektid									
13.1	Turismiobjektide (pargid, mõisad, kaitsealused üksikobjektid jne) korrastamine ja eksponeerimine	X	X	X	X	X	X	fondid	0%	erasektor kolmas sektor
13.2	Infotahvlite paigaldamine turismiobjektide juurde	320	320	320	320	320	1 600	vallaelarve fondid	20%	vallavalitsus erasektor kolmas sektor
14.	Kättesaadav turismiinfo:									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
14.1	Vallakaartide koostamine ja paigaldamine piirkondadesse		X				X	vallaeelarve PRIA	10%	vallavalitsus
14.2	Vaatamisväärsuste, külastatavate ning kohalike paikade ja teede viidastamine	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	5 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
14.3	Valda tutvustava trükise uuendamine			X			X	vallaeelarve PRIA	10%	vallavalitsus
15.	Väljaarendatud turismimarsruudid:									
15.1	Jalgrattamarsruutide arendamise kava väljatöötamine (Pärnumaa VELO projekt)					0	0	fondid	0	vallavalitsus PEAK POL
16.	Mitmekülgsed puhkevõimalused									
16.1	Rogenese raba matkaraja rajamine				13 421		89 476	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
16.2	Lauluväljaku pargi renoveerimine (tualetid, pingid, prügikastid jms)		X		X		X	vallaeelarve fondid	20%	vallavalitsus kolmas sektor
Kultuur ja sport										
17.	Jätksuutlikud asutused:									
17.1	Avatud noortekeskuse tegevuse toetamine	6 350	6 350	6 350	6 350	6 350	31 750	vallaeelarve fondid	100%	vallavalitsus
17.2	Tehniliste vahendite soetamine kultuuri- ja spordiasutustele	1 278	1 278	1 278	1 278	1 278	6 390	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
17.3	Koolimuuseumi soojustamine ja küttesüsteemide uuendamine				6 000		40 000	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
17.4	Koolimuuseumi laiendamine						X	vallaeelarve fondid	10%	vallavalitsus, Pärnu-Jaagupi Gümnaasium, kolmas sektor
17.5	Tuletõrjemuuseumi ja -garaažide rajamine	X					X	PRIA	0%	MTÜ Pärnu-Jaagupi Tuletõrjeselts

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
18.	Aktiivne seltsitegevus ja külaliikumine:									
18.1	Külaliikumise toetamine	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	30 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
19.	Mitmekehisemad ja paremad sportimisvõimalused:									
19.1	Tervise- ja suusaraja rajamine Pärnu-Jaagupi alevisse	X	X				X	vallaeelarve fondid erakapital	20%	Vallavalitsus, MTÜ Pärnu-Jaagupi Tuletõrjeselts
19.2	Valla spordi- ja mänguväljakute renoveerimine ja täiustamine	320	320	320	320	320	1 600	vallaeelarve fondid erakapital	100%	vallavalitsus, erasektor, kolmas sektor
19.3	Detailplaneeringu koostamine Pärnu-Jaagupi staadioni laiendamiseks			1 000			1 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
19.4	Pärnu-Jaagupi staadioni laiendamine ja spordirajatiste rajamine				X		X	vallaeelarve fondid	10%	vallavalitsus, gümnaasium
19.5	Pärnu-Jaagupi tuletõrje õppetorni renoveerimine				X		X	vallaeelarve fondid	10%	vallavalitsus, gümnaasium, kolmas sektor
19.6	Halinga valda jalgpalliväljaku rajamine				X		X	vallaeelarve fondid	10%	vallavalitsus, erasektor, kolmas sektor
20.	Aktiivsed spordiklubid:									
20.1	Spordiklubide toetamine	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	35 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
21.	Huvitavad ja traditsioonilised üritused:									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
21.1	Tähtpäevade ürituste korraldamine ja toetamine	2 000	1 278	1 278	1 278	1 278	7 112	vallaeelarve erakapital	100%	vallavalitsus, hallatavad asutused, kolmas sektor
21.2	Suvelõpupeo korraldamine	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
21.3	Halinga puhkpillimuusika festivali toetamine	950	950	950	950	950	4 750	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
21.4	Pensionäride ja puudega inimeste aastalõpupeo korraldamine	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	9 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
21.5	Beebipäeva korraldamine	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	7 500	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
21.6	Spordiürituste toetamine	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	8 250	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
21.7	Kultuuriürituste toetamine	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	27 500	vallaeelarve projektid	100%	vallavalitsus
Haridus ja noorsootöö										
22.	Turvaline, toetatud ja kaasaegne õppekeskkond									
22.1	Haridusasutustes õppevahendite ja inventari kaasajastamine	4 474	4 474	4 474	4 474	4 474	22 370	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, haridusasutused
22.2	Vahenurme Lasteaed-algkoolis uue rühma avamine	5 700	17 100	17 100	17 100	17 100	74 100	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
23.	Konkurentsivõimeline hariduse tase									
23.1	IT riist- ja tarkvara uuendamine haridusasutustes	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300	26 500	vallaeelarve, fondid	100%	vallavalitsus

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Vallaelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
23.2	Tugispetsialistide kaader	31 000	32 000	35 000	40 000	50 000	188 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
24.	Mitmekesine huvitegevus:									
24.1	Huviringide toetamine üldhariduskoolides	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	40 000	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
24.2	Pärnu-Jaagupi Muusikakooli pillide uuendamine	639	639	639	639	639	3 195	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, Pärnu-Jaagupi Muusikakool
24.3	Täiskasvanutele koolituste korraldamine	300	300	300	300	300	1 500	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, haridusamet
24.4	Beebikooli toetamine				X		X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, hallatavad asutused
25.	Optimeeritud koolivõrk									
25.1	Optimeeritud koolivõrk (ühiskomisjoni moodustamine)	0	0				0	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
26.	Kvalifitseeritud ja noorenenud kaader:									
26.1	Noortele pedagoogidele toetuse maksmine	1 534	1 534	1 534	1 534	1 534	7 670	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, haridusamet
	Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne									
27.	Elanike vajadusi rahuldavad sotsiaalteenused:									
27.1	Sotsiaalteenuste korraldamine ja arendamine	28 810	28 810	30 000	30 000	30 000	147 620	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
27.2	Tugiisiku koolitamine	X	X	X	X	X	X	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
27.3	Omastehooldajate koolitamine	X	X				X	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
27.4	Sotsiaalteenuste laiendamine koostöös era- ja kolmanda sektoriga (invatransport, nõustamisteenused jms)	X	X	X	X	X	X	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus, kolmas sektor, erakapital
27.5	Sotsiaaltransporditeenuse korraldamine ja arendamine		X	X	X	X	X	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
28.	Tugev laste hoolekanne:									
28.1	Laste suvelaagrite toetamine	320	320	320	320	320	1 600	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
28.2	Koolituste ja teabepäevade korraldamine lastega peredele	X	X	X	X	X	X	vallaeelarve fondid	0%	vallavalitsus
29.	Jätkuv ennetustöö:									
29.1	Tervist edendavate projektide kirjutamine	X	X	X	X	X	X	vallaeelarve fondid	25%	vallavalitsus
29.2	Tervist edendavate ürituste korraldamine ja toetamine	128	128	128	128	128	640	vallaeelarve	100%	vallavalitsus, hallatavad asutused, kolmas sektor
30.	Renoveeritud sotsiaalpinnad:									
30.1	Vahenurme sotsiaal-maja korterite renoveerimistööd	1 278	1 278	1 278	1 278	1 278	6 390	vallaeelarve	100%	vallavalitsus
30.2	Vahenurme sotsiaal-maja soojustamine ja küttesüsteemide renoveerimine (ümberehitus)				X		X	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus
31.	Kõrge terviseteadlikkus ja rahva hea tervis									

		2014	2015	2016	2017	2018	Eeldatav investering kokku 2014-2018	Finantseerimisallikad	Valla eelarve osakaal (max)	Teostaja(d)
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
31.1	Kasvajate teemaline infopäev		X				X	vallaeelarve fondid	25%	vallavalitsus, kolmas sektor
31.2	Nakkushaiguste teemaline infopäev (nt puukborrelioos, sugulisel teel levivad haigused)		X				X	vallaeelarve fondid	25%	vallavalitsus, hallatavad asutused, kolmas sektor
32.	Tõhusam koostöö									
32.1	Koolitus sotsiaalvõrgustiku liikmetele võrgustiku toimimise tagamiseks	X	X				X	vallaeelarve fondid	15%	vallavalitsus